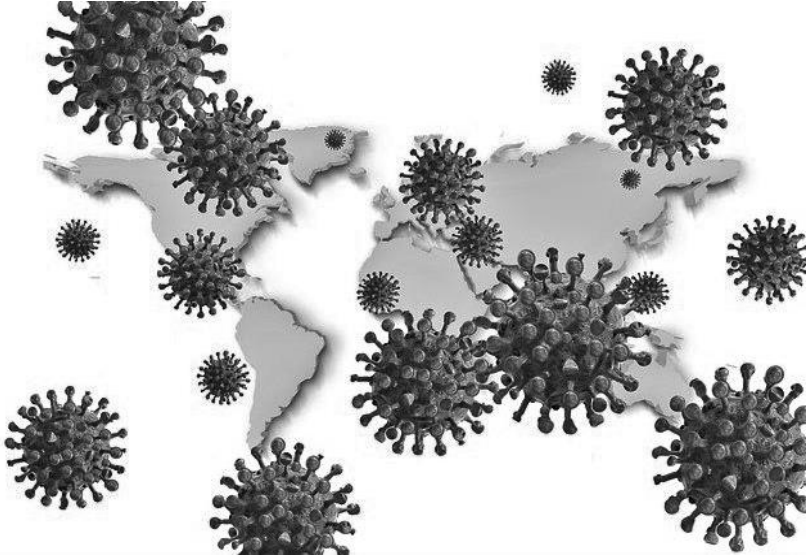


# K İ L - T A B - L E T -

“Öykülerde yaşar hayat ve edebiyat... öykülerle”

öykü kültürü fanzini • haziran 2020 • sayı: kırk iki • korona günlükleri



Zaman çizgisindeki iki bin on altıncı çentik uygarlığımızın şimdiki yerini gösteriyor. İnternet ve beş buçuk inçlik cep telefonu kullanıyoruz. Bir de tek tanrılı dinlerin beşığı, petrol coğrafyasında doğanlar başta olmak üzere dünyanın pek çok yerindeki türdeşlerimizi annelerinden doğduklarına pişman ediyoruz. Hayvan ve bitki türlerini yok ediyoruz gözümüzü kırpmadan... Soluk alıp verdiğimiz havayı bile. Hep birlikte. Yukarıdan, yani uzaya gönderdiğimiz uydulardan falan dönüp bakınca iğne ucu kadar bir hacmimiz var oysa. Paylaşmadığımız o iğne ucundaki cürmümüzse gökyüzündeki yıldızlar kadar çok. Bu kadar suçu karnımızı doyurmak için değil, daha çok tüketmek adına işliyoruz üstelik. Gelişe gelişe gelebildiğimiz yer burası.

O zaman öykülerimizi yazalım.

# K İ L - T A B - L E T -

sayı editörü:  
nurdan atay

tasarım:  
irmak barbarosoğlu

kiltablet ekibi: billur, canan,  
dilek, elvan, kamil, meltem,  
nalan, nezir, nurdan, sultan,  
yasemin, yeşim, yurdagül

bu fanzindeki öyküler adlarına  
göre alfabetik sıralanmıştır.

iletişim: kiltabletoyku@gmail.com

Sunuş:

## **Korona Günlükleri**

*Nurdan Atay*

*Kendi çapımızda tarihe küçük bir not:*

Yıl 2020. Covid-19 tüm dünyayı sardı. Karantina günleri, ölüm istatistikleri, ülkeler arası hastalık kıyaslamaları, öncesi sonrası görüşleri, yeni dünya düzeni fantezileri, sağlığın önemi, el yıkamanın yöntemi, maske eldiven polemikleri, küreselleşme ya da yerelleşme tartışmaları, ne normaldir ne değildir yorumları...

Bir virüsün dünyayı getirdiği nokta. Peki, bazılarının savunduğu gibi her şey değişecek ve insanlık aydınlanıp doğayı korumaya, sadeleşmeye, tüketim çılgınlığını bırakmaya, kapitalizmin vahşetini fark edip ona karşı çıkmaya mı çalışacak? Hiç sanmıyorum, hatta daha da olumsuz bir dünyanın bizi beklediğini düşünüyorum. Güçlü lider arayışı, karar verme mekanizmalarının azaltılarak hızlanma, daha çok tüketerek ekonomiyi canlandırma girişimleri, biyopolitik gözetleme, değişik türde kontrol mekanizmaları bekliyor bizleri. Benim penceremden görünen manzara bu. Karamsarlık denilebilir belki de. Kitlesel korku virüsü sinsice yayılmakta. Bireysellik daha da parlatılmakta. Sosyal statü farklılığı genişlemekte. Ölüm ve hastalık bile adaletten uzak. Evde kendini koruyabilenlerle, çalışmak zorunda olanlar aynı derecede risk altında değil. Yeni kurallar hızlıca benimsenmekte.

Tüm bunlar insanlığı çikişsiz bir noktaya mı getirir derseniz direnme ve belki de sığınma noktamız sanattır derim. İnsanlık tarihi boyunca böyle. Bizlerin bu kısırılmışlık duygusundan sıyrılmasını, insanlığın değerlerini anımsayarak ölüm korkusuyla baş etmemizi ancak sanat sağlar diye düşünüyorum. Bilim ve felsefe de ona eşlik eder.

Belki ileride Covid-22, Covid-25lerle karşılaşacağız, belki bir anda bir virüs hepimizi yok edecek ve dünya hayvanlara kalacak, belki de doğa ölecek ve bizler sentetik yaşama uyum sağlamaya çalışacağız. Belki hiçbiri olmayacak ve distopik dünyaları sadece hayal dünyamızda yaşayacağız.

Ama bugün bir gerçek var, hepimizin yaşadığı unutmamamız gereken bir gerçek. Yüz yüze kaldığımız ve insanlığımızı sorguladığımız bugünleri unutmayalım diye, işte tam da bu nedenlerle tarihe kendi çapımızda bir not düşebilmek için bu sayımızı Korona'ya, salgına ayırdık.

Bu sayımıza; Arif Kamil Olgun, Ayşegül Gezgin, Betül Sarıca, Bahar Uysal, Billur Akgün, Canan Kuzuloğlu, Dilek Yılmaz, Elvan Arpacık, Gökhan Erdoğan, Güven Yaman, Hande Orta, Işıl Şenol, Meltem Uzunkaya, Sultan Deliklitaş, Yasemin Pforr öyküleriyle hayat verdi.

## Balkon Dostluğu

*Ayşegül Gezgin*

Eda, taşındığı gün bir kere gördükten sonra yatak odasında balkon kapısı olduğunu daha önce fark etmemişti ya da unutmuştu. Odayı loş yapan kalın perdeleri hızla çekince cılız güneş ışığı sokuldu usulca odanın içine doğru. Kilidi sıkışan kapıyı güçlükle açtı. Üç metrekarelik küçük balkonun yarısı daha önceki kiracılardan kalma, ağzı yarı açık, yırtık, üstünü toz kaplamış kolilerle, poşetlerle doluydu. Bunların içinde plastik mutfak malzemeleri, yırtık terlikler, kıyafetler, defter ve kitaplar görülmüyordu. Balkon, apartmanın arka bahçesine bakıyordu. Bahçede; bir zamanlar kömürlük olarak kullanılan, her daire için birer tane olmak üzere yan yana dizili, içinde farelerin cirit attığı, harabeye dönmüş minik odacıklar, bir erik ve bir de iğde ağacı vardı. Küçük bahçenin hemen dibinde gri bir bina duvarı yükseliyordu. Ferah bir manzara vaat etmese de şimdilik hava almaya çıkabileceği yegane yer burasıydı. Temizleyip güzelleştirmesi için bir gün uğraşması gerekliydi belki ama şu sıralar zamandan bol bir şeyi yoktu.

İki haftadır evden çıkmamıştı. Önce, çalıştığı hukuk bürosu evden çalışılacağını bildirmiş, işlerin iyice durgunlaşması ile ikinci hafta yıllık izinler kullanılmaya başlanmıştı. Bir yıldır hayalini kurduğu Olimpos tatili şimdi çok uzakta görünüyordu. Dört duvar arasında yıllık iznini kullanmak zorundaydı. Sonrasını bilmiyordu, belki ücretsiz izin belki işsizlik. Bilmediği çok şey vardı. Kırk yıl düşünse bir sabah distopik bir dünyaya uyanacağı aklına gelmezdi. Ancak filmlerde olurdu böyle şeyler. İşe gittiği o son Cuma günü, akşam iş arkadaşlarıyla gidecekleri konserin iptal olduğuna inanmamıştı.

Havali kafelerde gördüğü; önlerinde bilgisayarlarıyla, işyerine gitmek zorunda kalmadan çalışanlara imrenirdi eskiden. Oysa evden çalışmak zorunda kaldığı bir hafta kâbus gibi geçmişti. Görüntülü görüşmelerde tüm enerjisini yitirmişti. Toplantı masasında bazı şeyleri mimiklerle anlatmak meğer ne kadar kolaylaştırıyormuş işleri; bir göz kırpma ile bir yanlış anlama geçiştirilir, zorda kalınca Aslı'yla bir bakışmaları ona moral verirdi.

Evden çalışmak zor gelse de meğer bir kurtarıcıymış aynı zamanda. Bu sayede zamanın nasıl geçtiğini anlamıyormuş insan. Bunu, yıllık izninin ikinci haftasında

bunaldığında fark etti. Arka arkaya izlediği yabancı dizilerin hangisinin kaçınıcı sezonuydu, ucunu kaçırmıştı. Televizyonun karşısında uyuklayıp duruyordu. Sosyal medyayı takip etmeyi bırakmıştı. Ekmek yapmalar, yapbozlar, sanal müze sergi ziyaretleri hiçbirine istek duymuyordu. Kitap kurdu olmasına rağmen sehпасı başlayıp bitiremediği kitaplarla dolmuştu. Sözcükler gözünün önünden akıp giderken hiçbir şey anlamadığını fark edip kitabı elinden bırakıyordu.

Son zamanlarda, gece yarıları aniden sıçrayarak uyanıyordu. Gün boyu bütün evi sinsice dolaşan belirsizlik rüzgârı, gece olunca şiddetini arttırıp fırtınaya dönüşüyor, zihninde bunca zaman çeşitli yöntemlerle kapalı tuttuğu, hatta yerini bile bilmediği ne kadar gizli saklı kaygı, korku kapısı varsa hepsini tek tek açıyordu. Açılan kapılardan unutmaya çalıştığı, unuttuğunu sandığı kötü anıları ortaya çıkıyor, hayalet gibi etrafında dolaşıyor, rüyalarına giriyor, karabasan gibi üstüne çıkıp onu nefessiz bırakıyordu. Çeşitli kurslarda öğrendiklerini; nefes alma, meditasyon yöntemlerini deniyordu. Kimisi bir süre işe yarıyordu: Olumsuz düşünce aklına geldiğinde top gibi yakala fırlat at, yerine güzel şeyler düşün. Tabii ya, benim mutlu anılarım da var diye tekrarlıyordu. Ancak bu geçici fayda sağlasa da huzursuzluğunun artmasını engellemiyordu.

Sonunda, hep duyduğu ama hiç uygulamadığı şeyi kaygı ve korkularını yazmayı denedi. Yazdıkça kendi çukuruna daha fazla battığını, kaleminin kürek gibi daha derinleri kazdığını hissetti. Pes edip iyi hissetmek için uğraşmaktan vazgeçti. Kendini bıraktı, hatırlamaktan korkmadı, ne olacaksa olsun. Kendine acıdı, kendini suçladı, değersiz hissetti, kendinden nefret etti. Gözyaşları önce ılık ılık aktı, sonra çekinmeden sesli sesli ağlamaya başladı, gözyaşları çağlayana dönüştü ve yavaş yavaş duruldu, uykuya daldı.

Ertesi sabah uyandığında kendini hafiflemiş ve rahat hissetti. Müziği açtı, avaz avaz eşlik etti “benim güzel hatalarım var”. Son yıllarda gittikleri rock barlarda Athena’nın “Ben Böyleyim” parçasında “bir an bile vazgeçmedim kendi yolumdan” kısmından sesler daha da yükselirdi. Aralarından hiçbirisi kendi yolu olabileceğinin bile farkında değildi belki ama böyle söylemek hoşlarına gidiyor olmalıydı. Enerjisinin yükselmesiyle günlerdir dokunmadığı ev işlerine başladı, büyük bir temizliğe girişti. Balkonu fark ederek, kullanma fikri işte o esnada geldi aklına. Az da olsa güneş alabilirdi, yoksa bir çiçek gibi solup gidecekti.

Balkon temizliği yaparken yan komşusunun balkonuna takıldı gözü. Kırmızı sardunyalı balkonun uzun kenarına sıralanmış, köşedeki tavana kadar uzamış sarmaşık gülü ise hoş bir hava yaratmıştı. Şimdiye dek yan komşusuna sunduğu kötü manzara için utandı. Alışverişe çıkabildiği zaman o da güzel çiçekler, saksılar alacaktı. Balkona küçük bir sehpa ve sandalye çıkardı. Günler sonra ilk defa kitabını okumaya daldı. Hafif bir rüzgâr esti, komşusundan gelen tarçın ve vanilya kokuları başını döndürdü. Gözlerini kitaptan ayırdığında, dirseklerini ve iri göğüslerini tüm ağırlığı ile balkon demirine yaslamış komşusunu gördü. Daha önce tanışmamışlar, birkaç defa kapıda karşılaşp selamlaşmışlardı. Komşusu Meral Hanım yetmişlerinde, uzun boylu, kumral bir kadındı, iri yeşil gözleri ışıladı:

“Merhaba. Günlerdir kendi gölgem dışında kimseyi görmüyordum. Ne iyi ettiniz.” dedi.

Eda gülümsedi, komşusu ilginç, zeki bir kadına benziyordu. Meral Hanım Eda’ya tarçınlı kurabiyelerinden ikram etti. Balkon dostluğu o gün böyle başladı. Sonraki günlerde balkonda tabaklar karşılıklı gelip gitmeye devam edecek, sohbetleri ilerleyecekti.

Meral Hanım emekli bir öğretmendi, idealistti, elindeki albümlerle eski fotoğraflarını tek tek göstererek her gün başka bir anısını anlatırken, Eda onu ilgiyle dinledi. Eda’ya ilk atamasının yapıldığı Eskişehir’in ücra bir köyünde ahır olarak kullanılan bakımsız yapıyı nasıl okul binasına dönüştürdüğünü, öğrencilerini, sonra kocasıyla tanışmasını aşkını, onun genç yaşında vefatını, çocukları tek başına yetiştirirken çektiği zorlukları anlattı.

Bir aydır evdeydiler. Salgın hâlâ kontrol altına alınamamıştı. Eda yine geceleri aniden uyanıyor, bu kez kendini değil Meral Hanım’ı düşünüyordu. Onun anlattıklarından ve okuduğu kitaplardan ilham alarak öyküler yazmaya başladı. En sevdiği öykü yazarı okusa, nasıl yorum yapardı diye düşünerek yazıyordu. Ara sıra kötümserliğe kapılsa da hayatta her şeyin geçip gittiğini hatırlatan Meral Hanım’ın yatıştırıcı sözleri ile bir parça huzur bulmayı başardı. Hayatta sadece kötü şeyler olmuyordu, iyi şeylerin de gerçekleştiğini akılda tutmak gerekiyordu. Eda komşusuyla tanışmış ve onunla bir şeyler paylaşmıştı, yani bazen beklenmedik şekilde güzel olabiliyordu hayat.

## **Bir Mektubum Var**

*Sultan Deliklitaş*

Sayın Okuyucu,

Geçen sene bana, bir haftalık tatil yerine, aynı ülkede yirmi beş günlük tatil öneriyoruz deseler sevinçten havalara uçardım. Gezgin bir ruhum var, tek bir şey için para biriktirim ben. Öyle evim olsun, arabam olsun gibi bir derdim de hiç olmadı. Seyahat tutkum arada bir de olsa başıma dertler açmadı değil; Uçak kaçırdım, eşyalarımı kaybettim, ceza yedim ama bu seferki bambaşka. Şubat sonunda güzel bir tatil hayaliyle çıktığım yolculuğumda, tatilimin ortasında bir yurt odasında kapana kısılacağımı hayal bile edemezdim. Getirdiğim iki kitap çoktan bitti. Kitaplar, dergiler, televizyon kanalları hep İtalyanca. Günlerce aynı odanın içinde yalnız olunca yazmak bir çözüm olarak kendiliğinden gelişti.

Kim olacağını bilmediğim, belki de hiç olmayacak sevgili okuyucum uzun mektubuma kendimi tanıtarak başlayayım; Lüks muhitlerden birinde meşhur bir kuaförde on üç yıldır manikürcü olarak çalışıyorum. Reklam olmasın diye isim vermiyorum. Bahşişler oldukça iyi. Onlara hiç dokunmadan döviz alıyorum. Her ay en az yüz Euro biriktiriyorum. Mesleğe önce yaz tatillerimde ortalığı süpürüp, çay kahve getirerek giriş yaptım. Ortaokul bitince de artık ben bir çocuk işçiydim. Zamanla ustalaştım, şimdi sadece bana manikür yaptırmak isteyen oldukça kalabalık bir müşteri grubum var. Yılda bir ay olan tatilimi de ancak dörde beşe bölerek kullanabiliyorum. Tatillerim öncesi çok yoruluyorum, sırtımın, boynumun ağrısından uyuyamıyorum ama uçaktan indiğim anda her şey geride kalıyor. Bir hafta olmayacağımı öğrenen müşterilerim için sabahın sekizinden gecenin onuna kadar çalışmanın yorgunluğu biranda uçup gidiyor. Zaten bir haftalık tatiller de yılda bir iki ancak oluyor.

Ben güneydeki açık büfe otellerde bir ya da iki kez tatil yapmışımdır. Onun yerine bir ülkeyi ya da şehri keşfetmek bana daha anlamlı geliyor. Otuzuma doğru ilerlediğim bu günlerde bütün Avrupa'yı dolaşmayı becerebildim ve bununla da gurur duyuyorum. Nasıl gezdiğime gelirse; ortaokul İngilizcesinin



üzerine, belediyenin açtığı akşam kurslarının İngilizcesiyle derdimi anlatabilirim, aç kalmam ama bu kendi başıma gezmemi engelleyip beni turlara mahkûm ediyordu. Yine bir turda tanıştığım Esra sayesinde bambaşka bir geziyle tanıştım; Aylarca önce aldığımız promosyonlu biletle bir şehri keşfetmek. Babası İngiliz olan Esra, boşanmanın ardından annesiyle birlikte İstanbul'a geldiğinde sadece on iki yaşındaymış. Şimdi Mimarlar Odası'nda çalışan Esra da benim gibi gezmeyi çok seviyor. Biz bu promosyonlu biletlerle yurtiçinde de üç dört günlük tatillerimizde Mardin, Hatay, Gaziantep, Kars, Van, Trabzon gibi onlarca şehir keşfettik.

Gelelim bu gezimize; daha önce ekstra turlarla şehirden daha çok, şehir dışını gezdiğimiz Venedik, Roma, Floransa'yı kendimiz yeniden keşfetmeye karar verdik. Daha önce iki gece kaldığımız Venedik'te bir günümüzü Bled'de geçirince şehri tanıma fırsatı bulamamıştık. Bir de Venedik merkez yerine Mestre' de kalınca şehrin gecesine dair bir fikrimiz bile olamamıştı.

Üç gecesini Roma'ya ayırdığımız gezimize Venedik'ten başladık. Şehir merkezinde küçük bir otelde yer ayırtmıştık. Dar sokaklı, kanallı şehri gece yarılarna kadar kaybola kaybola keşfettik. Dükler sarayını gezdikten sonra, meydandaki kafelerde, San Marco bazilikasını seyrederek Bellini içtiğimiz kadehleri, memleketimizden getirilen atları arka fon yaparak tokuşturduk. Rialto köprüsünü seyrederek kahvemizi içtik. Küçük kanalları dolaşan gondolları selamlayarak pizzamızı yedik. Murano camından yapılmış hediyelik eşyalar ve kolyeler aldık.

Üçüncü günümüzde trenle Roma'ya geçtik. Trendeyken maskeli insan sayısında artış olduğunu fark ettik ama o zamanlar abartıldığını düşündüğümüz covid-19 gribinin hayatımızı nasıl değiştireceğine dair en ufak bir fikrimiz yoktu. Öğlen saatlerinde ulaştığımız bu şehri de gece yarısına kadar gezdik. Aşk çeşmesi, İspanyol merdivenleri, Navona Meydanı ve Vatikan ilk güne sığdırdığımız güzelliklerdi. İkinci günümüzü de Kolezyum, Pantheon, Aziz Petrus Bazilikası, Castel Sant Angelo ve Via Condotti doldurdu. Yorgun argın otele döndüğümüzde odamıza bırakılan bir duyuruyla gezinin sonuna geldiğimizi anladık. Otelin internetine girdiğimizde memleketimizle olan uçuşların kapatıldığını öğrendik. O gece çok yorgun olmamıza rağmen

uyuyamadık, internet üzerinden ailemizle görüştük. Sabah elimize verilen paketlenmiş kahvaltı ve kahveyle bir öğrenci yurduna gönderildik ve ev hapsimiz başladı. Üç gece ayırdığımız Roma'yı yine tam anlamıyla keşfedememiştik. Keşfetmek bir yana sokağa bile çıkamıyorduk.

Başlangıçta yirmi üç gün kalacağımızı bilmediğimiz şehirde sadece markete gidip bir şeyler almamıza izin veriyorlardı. Şehrin biraz dışında sayılan sokağımızda apartmanlar birbirine bakıyordu. Her katta dört öğrenci odası olan bu yurttan merdiven başında iki tuvalet ve iki de banyo vardı. Normalde yan yana olan odalarda kalanların ortak kullandığı bu tuvalet ve banyoyu pandemi nedeniyle tek kişilik kullanıma dönüştürmüşler ve bize kilitli tutmamız için bir anahtar vermişlerdi. Sokağa bakan odalardan birinde ben, arka bahçeye bakan odadaysa Esra kalıyordu. İkimizin de yan odası boştu.

Günde bir saat ücretsiz internet hakkımız vardı. Bir saati geçtiğimizde kullanıma devam etmek için kredi kartı numarası girmemiz gerekiyordu. Odamızın bir köşesi mutfak olarak düzenlenmişti. Her odada televizyon vardı ama İngilizce yayın yapan bir kanalın dışında bütün kanallar İtalyancaydı. Esra İngilizce kanalı izleyip beni odadaki dahili telefonla bilgilendiriyordu günlük olarak. Akşamüzeri İtalyanlar balkonlara çıkıp arylar söylüyorlardı. Yarım saatten uzun süren ve bizi mutlu eden bu aktivite başladığında Esra maskesini takıp benim odama geliyordu. Bir hafta öncesine kadar aynı odada yatıp, aynı banyoyu kullandığım arkadaşım ile maskesiz görüşmekten korkar hale gelmiştik. Her gün hastalığa dair korkutucu bir şeyler öğreniyorduk ve içinde bulunduğumuz ülkenin gün geçtikçe artan ölen hasta sayısını duyunca zaten bozuk olan moralimiz daha da bozuluyordu.

Günümüzün ikinci güzel aktivitesiyse bir saatlik internet kullanımındı. Ailemizle görüntülü görüşüyor, Türkçe bir şeyler okuma ya da seyretme imkânı buluyorduk. Paramız suyunu çekmişti. Daha çok kredi kartı kullanıyorduk ve ailemiz sürekli kredi kartı hesabımızı besliyordu. İnternette okuduğumuz haberlere göre berberler ve kuaförler de kapatılmıştı. Sadece ben değil artık kimse işe gidemiyordu.

Başlangıçta hazır sandviç, çörek meyve olarak beslenmeye çalışmıştık ama baktık süre uzuyor, yemek yapmaya başladık. Daha çok makarna, salata

yapıyorduk. Arada et ve sebze yemekleri yaptığımız da oluyordu. Alışveriş Esra ile birlikte gidiyorduk. Evimizden en fazla bir kilometre uzağa gitmemize izin verdikleri için karşımızdaki küçük market yerine daha uzak olan marketi tercih ediyorduk. Böylece hem yürüyüş yapıyor hem de her ne kadar tehlikeli olsa da dört beş günde bir, birkaç insan görerek, hayata karışıyorduk. Her markete gittiğimizde en az iki şişe şarap alıyorduk. İtalya'nın güzel şaraplarıyla durumumuz daha bir katlanılır oluyordu.

Yurda taşındığımız günden itibaren görüşmeye başladığımız elçilikten haber bekliyorduk. İtalya'da mahsur kalan öğrenci, turist ve çalışanları İstanbul'a götürecek bir seferin düzenleneceğini söylemişlerdi. Üstelik iptal olan uçuş hakkımızı bu seferde kullanabilecektik. Bugün nihayet aradılar, yarın öğleden sonra saat ikide kalkacak olan uçak için hazırlanmamızı, uçak saatinden iki saat önce yurdun önünden alınacağımızı bildirdiler. Sevinçten havalara uçtuk. Hemen valizimizi hazırladık. Yirmi altıncı günümüzün gecesinde memleketimizde olacaktık. On dört günlük karantina umurumuzda bile değildi. Sevinçten uyuyamayınca da önceleri günlük olarak yazdıklarımı toparlayıp elindeki bu mektuba dönüştürmeye karar verdim sevgili okuyucum.

Yaşadıklarımı hiç kimsenin yaşamaması dileğiyle...

Rezzan

## Boş Sokaklar

*Gökhan Erdoğan*

Sabah uyanır uyanmaz, her şeyin bir rüya olduğunu görme umuduyla fırlıyorum yatağımdan, balkona çıkıyorum. Eğer sokaklar eski halinde olsaydı, tüm bunların rüya olduğunu kabul edecektim ama değil.

Balkondan şehri izliyorum, sokaklar bomboş. Nerede bu insanlar? Şehir üzerindeki adımları hissetmeyince üşüyor, hissediyorum. Ne garip değil mi? Kendisini evrenin merkezinde zanneden insanların, çıplak gözle göremedikleri bir virüse sokaklarını teslim etmesi? Sandığımız kadar "Yüce" bir yaratık değilmişiz demek ki. Bağırmak istiyorum boş sokaklara inip "Neredesiniz? Nerede o sokak kavgalarımız? Nerede o aceleyle hedefine koşturan adımlarınız? Nerede hayatlarımız?"

İnsan işte bu kadar aciz bir yaratık.

Sonra bir kuş konuyor ellerimi dayadığım demirlere. Bir canlı, özgür bir canlı. İsterse uçar gider buradan, tüm şehri hatta isterse tüm şehirleri ayaklarının altında bırakarak. Uç kuş ve git buradan, bizim yapamadığımızı yapıp terk et bu korkunç sahneleri. Bu sahneler insanı düşündürüyor ve gereksiz sorular sorduruyor, acaba Tanrı mı müdahale ediyor sürekli tüketen canavarlığımıza, yoksa doğa mı onu tüketip durduğumuz için intikam alıyor? Filmlerde izlerdik böyle boş sokakları, acaba film şirketleri bize oyun mu düzenliyor? Hiçbiri değil, yaşanan bu durum tamamen insanın acizliği.

Çöpler görüyorum sokaklarda, rüzgârla beraber savruluyorlar. Üzerine tükürüp geçtiğimiz, acımasızca kirlettiğimiz yerlere bile hasretiz. Şimdi sokaklar intikam alıyor.

O esnada vücudumu saran sıcaklığı hissediyorum, güneş sıcak ve parlak ışıklar saçıyor etrafa, günümüzü aydınlatabilmek için yoğun bir çaba içinde. Ama bu yaşananlara gün denilebilir mi? Hayır. Bunlar birikmiş saat tortularından başka bir şey değil. Mikroskobik bir canlının günlerimizi tortuya çevirmesi hepimiz

için büyük bir ders. "Dersimize hepiniz hoş geldiniz, bugünkü sorumuz 'Vahşice tüketirsek ne olur?' sorumuzun cevabı için balkona çıkmanız yeterlidir, derse katılımınız için hepinize teşekkür ederim." Hiçbir ders bu kadar katılımcıya sahip olmamıştır. Öğretmenimiz bir virüs ve bizler öğrencileriyiz.

Biraz düşüncelerime ara verip etrafımı dinlemeye başlıyorum. Önce ezan, sonra dua sesleri geliyor camilerden. Özellikle virüs için Tanrı'ya içten yakarışlar. Tanrı duyuyor mu acaba? Ben olsam duymazlıktan gelirdim, çünkü biz bu virüsü hak ettik, bu mahkumiyeti hak ettik. Sesler kesildikten sonra yeniden sokaklara çeviriyorum gözümü, belediye çalışanları görüyorum, sokaklardaki hasarlı yerleri onarıyorlar. Çalışmak zorunda olanlar çalışıyor. Kapitalizm virüsten daha zararlı olduğunu bize yine gösterdi. Bir virüs yüzünden başka bir virüse teslim edilen hayatları gördüm az önce. Bir süre onları izliyorum, sonrasında onlar da gidiyorlar. Balkonlarda başka insanlar da var yalnız değilim, hasretle izliyorlar sokakları. Biz sokaklara hasret, sokaklar bize. Balkonlardan birbirleri ile konuşanlar da var, sosyal bir canlı olan insan bu sıralar hiç olmadığı kadar yalnız. Yalnızlık yorar insanı, virüsten daha çok can alabilir. Yetkililerin bir de yalnızlıktan ölenler için sayı vermeleri gerekir bence, "Bugün yetmiş vatandaşımızı virüsten, milyonlarca vatandaşımızı yalnızlıktan kaybettik." Hiç olmadığı kadar sabır gerekli insanlara.

Ruhum daralıyor bu düşüncelerin altında, kafamı gökyüzüne kaldırıp derin bir nefes alıyorum. Nefes almaya çok ihtiyacımız var. Neyse bugünlük yeter bu kadar boş sokak, yarın bir daha kontrol ederim her şeyin rüya olup olmadığını. Yatağıma girip tekrardan uyumak, bu rüya son bulana kadar başka rüyalar görmek istiyorum. Kuş hâlâ gitmemiş olduğu yerde bekliyor. Sanırım o da istemiyor bu manzaraları daha fazla görmek, elinden geldiğince kapatıyor gözlerini. Ben de sırtımı dönüyorum artık boş sokaklara, görüşürüz kuş, görüşürüz boş sokaklar.

## Dört Duvar Arasında

*Billur Akgün*

Bana söylediğin en son cümle neydi? Sedyeyle götürülürken “hoşçakal” dedin tabii. O değil, ben şöyle gözümün içine bakarak söylediğin son cümleyi hatırlamak istiyorum. Sahi ne zaman vaz geçtik biz konuşmaktan? Ne zamandır kendimi dört duvar arasında hapsedilmiş hissediyorum? Koronali günler başlayalı bir buçuk iki ay oldu, herkes ev hapsinde ama bizim içinde yaşadığımız yüz elli metrekareye mahkumiyetimiz çok daha önceden başladı. Hem mahkûm hem gardiyandık. Korona, pandemi, entübe kelimeleri hayatımıza girdikten sonra konuştuğumuz sayılı cümlelere birkaç tane daha ilave oldu o kadar. Günaydın, hava güzelmiş, kahvaltı hazır, afiyet olsun, eline sağlık, ben odamdayım çalışacağım, kolay gelsin, sipariş listesi oluşturmalyız, kargo geldi sen alır mısın, gelen eşyaları dezenfekte etmeme yardım eder misin, çorabımı bulamıyorum, annem arıyor beraber konuşalım, ben odamdayım görüntülü görüşmem var, benim spor saatim, kitap okuyacağım biraz, müzik dinleyeceğim, sosyal medyada takılacağım, yemek hazır, bugün biraz dışarı çıkacağım hava almam lazım, bugünkü vaka sayısı kaçmış, hafta sonu sokağa çıkma yasağı var mıymış, ben yatıyorum, iyi geceler. Üç aşağı beş yukarı bu kadar cümle sarfediyoruz gün boyu.

Uykusu kaçıp evin bir köşesinde sabahı bekleyene, diğerimiz en son ne zaman “ne oldu, bir sorun mu var, hasta mısın ya da bir şeye ihtiyacın var mı?” diye sordu.

Ne zaman hapsoldük biz bu dört duvar arasına sahi? Yirmili yaşlarda ilk görüşte âşık olup alelacele evlenip borç harç içinde hayallerimizdeki evi mi, müebbet hapis mekânımızı mı hazırlıyorduk? Çocuklarımız olsa dışarı açılan bir kapımız olur muydu? Kaç kere aldattın beni? Her seferinde biraz daha eksik döndün yanıma, biraz daha soğuk, çaresiz. Ben senin gönüllü gardiyanın, tek kozum kendi canımdı. “Söz verdin, bırakamazsın beni, kıyarım canıma!” Sen de benim canımın gardiyanı olmayı seçtin. Biliyor musun, ben o kadınların hepsini biliyordum. Çünkü anlamam için elinden geleni yapıyordun belki farkında

olmadan belki de isteyerek. Dikkat çekmek istediğini, aslında “imdat” dediğini söylüyordu bir yanım. Diğer yanım bebeğimizi kaybettikten iki ay sonra ve benim yüreğimde derin bir kuyu açılmışken, içine acılarımı bir bir istiflemekteyken, yüreğime jilet kesikleri atmanı affetmememi söylüyordu. İyi niyet sınırlarını zorlayarak değerlendirsem, acının merkezini kaydırmak istiyor, daha az üzülmem için, derdim. Oysa tek düşünebildiğim, ya da yapabildiğim seni yanımdayken yok olmaya mahkûm etmek, hem kendimce intikam almak, hem bu sayede hayata tutunmaktı. En son sarıldığım gün bebeğimizi kaybettiğimiz gün müydü yoksa bir daha bebek sahibi olamayacağımızı öğrendiğimiz gün mü? Artık önemi yok gerçi, zaten ne onu ne de kurduğun son anlamlı cümleyi hatırlayamadım gördüğün gibi. Korona günlerinin hayatımıza kattığı olumlu şeylerin listesi yapılıyor sosyal medyada, bu maddelerden biri; içimize dönme, kendimizi dinleme, keşfetme fırsatı bulmakmış! Ne bulacaklarını sanıyorlar içlerinde acaba, kuyularında, kuytularında neler var? Bir daha konuşma şansımız olursa birlikte düşünebiliriz belki bunu. Ha bir de tavsiyeler listesi var; onlardan biri de yazmak. İyi hissettirmiş! Al işte yazıyorum neden hâlâ çok kötü hissediyorum? Neden özlüyorum seni ve kaybetmekten korkuyorum? Alışkanlık? Yarım kalmışlık? Yalnızlık? Takıntı? Neyse ne işte! Ben kuyunun kapağını açmamak üzere kapatalı çok olmuştu, gel gör ki bu mavi kalem isyankâr çıktı, “sen misin yıllarca eline almayan” der gibi yazıyor da yazıyor.

Sen bu gece haberlerinde yine entübe hastalar listesinde bir sayı olacaksın. Niye solunum cihazına bağlı hasta demiyorlar acaba? Bilinci yerinde mi oluyor böyle hastaların? Sen farkında mısın yaşadıklarının, acı çekiyor musun? Umarım öyle değildir. Bilincin açıldığında yaşadığın her şey bir rüya gibi gelir. Birbirimizden kaçmanın yollarını bulup bir arada yaşadığımız günler sıkıcı ama tahammül edilir gibiydi. Birbirimizden ve kendimizden kolayca kaçıyorduk. Benim ev işlerim, kendimi, yeteneklerimi geliştirme kurslarım, sanal alemlerde dolaşmalarım, alışveriş merkezlerinde gezmelerim, alışverişlerim, gezi gruplarım falan vardı. Senin işin, kadınların, ha bir de spor salonların vardı, genç görünümünü korumak için olmazsa olmazın. Karantina günlerinden sonra işler çekilmez hale geldi en azından benim açımdan. Evden çalışmaya başlayışın, uzun süredir görmezden geldiğim varlığının yoğun tezahürü! Koridordan gelen terlik sesini duyduğumda kulağımı kapatıyordum ellerimle, sen odana

kapandığında derin bir oh çekiyordum. Yemek yerken çıkardığın en ufak ses, h p rdeterek çay i men delirtiyordu beni. Şimdi düşünüyorum da o ayak sesleri oda kapımın önüne gelseydi ara sıra, bir bardak demli  ayı bana uzatsaydın gülümseyerek... Ya da ben gelseydim odana, bir bardak da bana doldur deseydim... YanlıŐlıkla girdiği evden dışarı çıkmak isterken cama toslayıp debelenen arılar gibiydik ikimiz de...

Ben bu mektubu sana hitaben yazıyorum. Eline geçip geçmeyeceği belli değil, senden başka kimseyi de ırgalamaz bu yazdıklarım, biliyorum.   p olacak bir k Ğit parçası işte. Hayatımız ne ki? “Hayatımı mahvetmene izin vermeyeceğim.” Hah işte buydu bana en son söylediğin cümle. Gözümün içine dik dik bakarak. Al işte sen bir yoğun bakım ünitesinde makinalara bağlı, ben evde karantina altında. Belki birkaç gün sonra yattığın hastaneye gelmeye aday. Kimse kimsenin yanında değil artık iyi günde, kötü günde, hastalıkta,  l mde...

Belki her Şey yolunda gider, elden veririm sana bu mektubu. O zaman konuşuruz, mahvolmaya mahkûm olmayan hayat var mı diye, ne dersin?



## Gölgeler İçinde

Bahar UYSAL

*Ayın sonlarında ölürdün sen. Yaşayamadıkların boğardı, kesinliklerin keskin çizgisinde donuklaşırydın, kalırdın öyle.*

Yirmi yedi- yirmi sekiz- yirmi dokuz- otuz... Takvim yaprakları, ayın son günlerinin ıslığına çalardı. Karantinada ritmi bozulmuş uyku düzeninin, akrebi yelkovanı bozuk eski bir saatten farkı yoktu. Büyük ekrandaki uzmanlar, gece uykusunun önemi anlatıyor, gece on bir ile sabah beş arasında uykuda salgılanan karanlıklar hormonu, melatonin hormonundan dem vuruyor. Diyorlar ki, bu hormon kanserden koruyor ve yaşlanmayı geciktiriyor. Bu söz üstüne yaşlanma zaafın, saçma dolu eski bir av tüfeğinden sana doğru nişan alıp patlıyor o an. Bam! Banyodaki dolaba dizdiğin otuz beş yaş üstü yaşlanma karşıtı kremlerin, kırışık önleyici maskelerin, temizleme köpüklerin dilleniyo gizlice. Bütün hüznlerinin soyunduğu تنها bir gecede, salya sümük ağlayıp gece kremlerini sürmeyi unuttun. Duygusal acı çekmekten rahminde irili ufaklı miyomlar büyüttün. Operasyon tarihin kaydı başka zaman dilimine. Pandeminin sokulduğu kasvetli günlerde ileriye atıldı bütün planlar, tatiller ve hayaller. Epizodik hafızandan sızan, dalgalı rüyandan bir çırpıda uyanıyorsun...

Dört günlük karantina sonrası tuhaf bir hisle yatağından fırlayıp, eşofmanlarını üstüne çekip, sokaklara vuruyorsun kendini. Dışarıda dünyanın en içli baharı, boylu boyuna uzanmış yatıyor. Çiçeklerini, senin içeride kalmana aldırış etmeksizin büyüten bu şehvetli bahar, kıpırdatıyor içinde öleni. Leylakların, akasyaların, begonvillerin ve hanımellerinin kokularını içine çekerek yürüyorsun. Doğukent Caddesi'ndeki koşu yolunda, adımlarını hızlandırıp koşmaya başlıyorsun. Koşarken Herakleitos'un aydınlık ırmağında kaç kez yıkandığını düşünüyorsun. Irmak her gün farklı akıyor, akıyor. Ama hep aynı yerdesin, içeride. Durmadan aynı ırmakta yıkanan sen, benzerliğini yıkamıyorsun. Güneşin ışığıyla yüzünü, ruhunu yıkamak istiyorsun. Yaşadıkça

sihri kaybolan, gökadalardan yoluna düşen gölgelere basarak koşuyorsun. Gölgeleri sen fazla büyütmüşsün haberin yok. Koş, haydi daha hızlı...

Bir iğde ağacının dalları altındaki bankta soluklanırken, kendini sevmenin bile tek başına yapılmayacağını düşünüyorsun. Çok kişilikli bütün duygular, karşıtsız değil tüm gerçekler. Geveze kuşların sesini dinliyorsun, kulaklıklarını atmışsın bir kenara, yalnızca doğanın sesine kulak kabartıyorsun. Bir böceğin, bir kertenkelenin, bir taşın, bir otun daha önce duymadığın seslerinde kalıyorsun. Duyularını olabildiğince dış dünyaya açıp, soluğunun bulutları döndürdüğünü duyumsuyorsun. Kaldırımında büyük alışveriş poşetlerini sırtlanmış, poşette hem un, hem de ekmek taşıyan anneler görüyorsun. Ekmek korkusu, pandeminin salgıladığı büyük korkulardan biri. Hayatta kalma güdüsünün en büyük göstergesi çavdar, yulaf, tam buğday unlarından yapılan ekmekler. Bu içsel muharebelerin tavan yaptığı günlerde, terk edilmiş olmanın hazin gerçeği, göğsüne sıkışıp kalıyor. Düşmanını oracıkta gömmek isteyen biri gibi apansız ayaklanıyorsun. İğde ağacından bir dal koparıyorsun. Bahara doyamamanın sana verdiği imtiyazla, bir dal koparmakla bir şeycik olmaz diyorsun, bugün iğde çiçeği olmak istiyorsun. Odan iğde koksun. Ondan önceki gün, tomurcuklanan bir gül dalı olmuştun. Avucunda kalan o mest eden kokuyu içine çekiyorsun. Bir koala gibi o ağacın yumru yumru dallarında uyumak uyumak... Sürekli üstüne çullanan ağır bir uyku halinden kurtulamıyorsun.

Elindeki ince iğde dalıyla geri dönüş yolunu koşuyorsun. Suskun ağaçlar 'devam' diyor, beyaz maskesini çenesine kıvrıp sigarasını tellendiren, vicdanı rahat olmayan ama umursamaz görünen yaşlı bir adam ağzını kıpırdatmadan 'devam devam,' diye sesleniyor yorgun gözleriyle. Çöp kutuları, banklar, çiçekler, uçuşan kelebekler: 'devam devam...' Yolun sonunda koşmayı bırakıp hızlı adımlarla yürüyorsun. Ukrayna Caddesi'nden, Turan Güneş Bulvarı'na çıkarken sinirli bir adam bağırsık çağrışı içinde 'ben bunu hak etmedim, lanet olsun ben bunu hak etmedim!' diye öfkeden tepiniyor, ağzından kurşunlar çıkıyor sanki. Onun gergin sesi, ayak bileklerine inen bir kamçı gibi şaklıyor. Kalabalığın ötesinde durup, olana bitene bakıyorsun. Dağılan saçlarını, kalın saç lastiğinle yeniden topluyorsun. Telaşlı bir kadının, kalabalığı ortadan ikiye bölmesiyle kalabalıktaki değişik bedenler, iri gözlerinde yıkık mabetlere dönüşüyor. Kaldırımında kendi canını hiçe sayanlara kıyamayanların anılar

tomarı yanıyor, dumanı tütüyor. Havaya karışıyor yanık kokusu. Seyir defterine kaydedip o görüntüyü, bu kaosun figüranlığından çıkıyorsun. Sessizlikle barışıp eve varıyorsun, dışarıda çiçekler gibi fotosentez yaptığım için, barış aurası yayılıyor her yana, elinde ince bir iğde dalıyla. O ıssız yerde bir viyolonsel sesinde göz kırpan hissizlik nöbeti bekliyor seni. Yaklaşıyorsun.

# Hadi Hadi

*Hande Ortaç*

## Daire 1

“Kaffelengi”

“Ne dedin bebeğim sen?” Gamze kafasını kızından yana çevirdiği gibi çocuğun ağzından halıya damlayan domates suyunu gördü. “Ay kapa ağzını ev-la-dım.” Islak elbeziyle çocuğun ağzını iyice silip sonra da bezi yerdeki lekenin üstüne bastı.

“Kaffelengi abakkabı.”

Anne kız salon penceresinin sol üst köşesinden sağ alt köşesine doğru sert adımlarla ilerleyen kahverengi ayakkabıyı ve sonra kot pantolonlu baldırı ve en son ceketin ancak bir kısmını görünür kıldığı kalçayı dikkatle izlediler. Gövdenin bütününe göremeye fırsat kalmadı, yürüyen kişi pencerenin pervazından çıkıp yoluna devam etti.

“Millet yola çıkmış baksana, hadi Mahmut geç kaldık. Çıkalım bir an önce.”

Mahmut’la Gamze kızları Nisa Nur’u iki numaradaki Süheyla’ya emanet edip işlerine doğru yola koyuldular. Gamze Süheyla’nın suratına bakamadı, sadece kızını içeri doğru itekleyip “Kolay gelsin arkadaşım,” diyebildi.

Metrobüse doğru yürürlerken Gamze Mahmut’a sokuldu. “Renkleri öğrenmiş bizim kız,” dedi. “Evde eğitimin bir faydası olacak herhalde.”

“Bir evde yedi çocuk, renklerden başka Allah bilir neler öğreniyorlardır?”

“Süheyla’nın pek hâli kalmadı bu kadar çocuğa bakmaya, ya bir gün getirmeyin artık derse ne yapacağız?”

“Para teklif ederiz.”

“Ne parası, dediğini kulağın duyuyor mu? Hem hangi parayı teklif ediyorsun?” Söyleneni ancak idrak edip, “Kaç yıllık arkadaşım ayol, utanırım, diyemem.”

“Marketten hediye çeki filan veriyorlardı, çıkar mı yine öyle bir şey? Onu hediye ederiz. Bayram üstü belki?”

“Yok canım, işler şöyle düştü böyle düştü diye ağlayıp duruyorlar zaten. Pandemi herkesi bitirmişmiş. Hiçbir şey beklemiyorum.”

“Bize de bayram ikramiyesi yok biliyorsun. İt gibi çalışıyoruz, pantolonları ceketleri dikiyoruz, neden? Yaptığımızı alan yok diye ikramiyeler iptal. O zaman niye çalıştırıyorsun, laf olsun işte.”

“Evde otursan da çocuğa baksan bari.”

“Yok artık.” Mahmut şakaya vurdu.

“Ne yoku, kızcağız bakıyor işte.” Gamze ciddiymi.

“Gamze, tepemi attırma. Neyse ne, o gün olunca konuşuruz. Şimdi maskeni tak da biri bir şey deyip asabımızı bozmasın.”

Karı koca şehrin kenarından merkezine ulaşmak için sıklaşan kalabalığın içine karıştı. Omuz omuza otobüslere doluşup kentin kadim semtlerine doğru yola koyuldular.

#### Daire 4

“Bak dayımgilden mesaj var. Marulların sevkıyatı kapıda kalmış, neden daha dükkânda değilsiniz, diyor.”

“Her şey batmaya başladı mendebura. Biz almıyoruz ki marulu domatı, kalfa alıyor. Döner ustasıyım ben ya, etten anlarım, ota boka da biz mi bakacağız?”

“Lafı sırf sana değil, ben kasadayım ya muhasebeyi bana soruyor akli sıra. Adam her şeyden kıl kapıyor işte, kalk da gidelim, şu günlerde çingar çıkmasın Süleyman.”

“Hasuphanallah! Dün arayıp asabımı bozdu zaten. Durumlar zorlaşmış, bizi oturttuğu evden gelecek gelire ihtiyacı olabilirmiş, istemezmiş tabii ama. Öyle ileri geri konuşuyor, insanı çileden çıkarıyor.”

Zülal çocukların ağzına margarinli ekmekleri sokuştururken sesini iyice kısıp cevap verdi, “Ne yapsın adam? Bu salgın yüzünden satışlar durmuş, daireler satılmayınca, piyasaya bir sürü borç takmış, peşlerinde adamlar dolanıyormuş, öyle dedi Hüma. Büyük başın derdi büyük oluyor tabii.”

“O baş açıkta kalırsa, gelirler alırlar evlerini, bizi de dışarı koy verirler. Oh, işin başına da kendileri geçti mi?”

“Nerden çıktı şimdi çocukların yanında.”

“Hadi oğlum, bitir ağzındakini. Eşşoğlu, oyalanma, macun ettin nimeti, hadi hadi, geç kaldık.”

Biri dört biri altı yaşında iki oğlan dördüncü kattan ikinci kata doğru bağırarak ve koşarak inip daire 2'nin kapısını yumruklamaya başladılar.

### Daire 3

“Ne o nefes nefese kaldın Murat?”

“Ne bileyim Fatma, bir yorgunluk var üstümde.”

“Gel bir ateşine bakayım, olmazsa gitme işe bugün.”

“Sen delirdin herhalde. Ne ateşi ne işe gitmemesi, anında kapıya koyarlar beni. Bir de damgalı eşek gibi covidli dedirtir miyim? Yok bir şeyim benim. Kızı da al, hadi oğlum, gidelim bir an önce.”

“Hasta hâlinle kapı kapı dolaştırırlar mı Murat? Hastaysan iyileşemeyeceksin.”

“Fatma sen yalnız çalışmaktan milletin nasıl dedikodu yaptığını, insanı nasıl damgaladıklarını unuttun galiba.”

“Serbest meslek sahibiyim tabii, milletle işim olmaz.”

“Bir kere senin başında müdür yok bir şey yok. Gittiğin evde temizliğine laf edildi mi işi bırakıveriyorsun. Zaten bir evle kavga etsen diğer üç ev sana bayılıyor. Evi-işi gönlüne göre seçiyorsun, bu zamanda ne lüks ama.”

“He ya harika. Yıllık iznim yok, düzenli maaşım yok, ancak çalıştığım kadar kazanıyorum, sigortayı konu bile etmiyorum, turp gibiyim alimallah, dağlara taşlara, ama yine de yaptın gönlümü yakışıklım. Çocukları bırakırken Mehmet Abiye bir vitamin sorarız. Belki getirmiştir eczaneden. Alırsın bir şeyciğin kalmaz.”

### Daire 2

Süheyla muşamba kaplı masanın başına oturmuş sürü hâlinde bir duvardan diğerine koşan çocukları izliyordu. Daire 4’ten iki haylaz, 3’ten iki canavar, 1’den bir bebe, kendilerinde var iki tane şımarık. Birbirlerini ittirecek, bebeyi çekiştirerek ve bağışarak koşuşturuyorlardı. Tam ‘Nimet o çocuğum, basma,’ diye atılacak, ekmeğin kırıntılarını dağılmaktan kurtaracak... Yapmadı. Elindeki yakılmamış sigaraya baktı. On gündür aynı sigarayı evirip çeviriyordu. Tekrar başlamak hevesindeydi. Kendi için yapmak istediği tek şey sigara içmekti. İçindeki sıkıntıyı başka türlü nasıl atacağını bilmiyordu. İzmariti sömürürcesine içine çekmek, sonra içindeki sıkıntıyı dumanın ucuna takıp uzun uzun dışarı salmak. İlk çocuğa hamile kaldığından beri içmiyordu. Artık

başlama zamanı gelmişti. Evin kapısından salona seslenen Mehmet'in sesiyle irkildi.

“Eczaneden getirdiğim bir B vitamini vardı, nereye koydun Süheyla?”

Kaç gün geçti evde bunca çocukla? Sigarayı eline aldığı anın öncesini hatırlamıyor. Sigarayı alalı işte on gün. Öncesi yıl gibi. Tamam, doğru, çocuklar geleceğimiz, onları korumak lazım. Asıl talihsizlik onlara bakan kayınvalide, kayınana, büyük teyze, valide, koca yengenin evlerinde mahpus olması. Ne kaşık kadar evlerde birlikte yaşamak mümkün ne de çocukları her gün birbirine otobüslerle bağlanan yoksul semtler arasında taşımak, bakana ulaştırmak, akşam yorgunluğunda tekrar alıp eve getirmek. Yasak.

Elindeki sigarayı bir tur daha çevirdi. Kafasındaki gürültü dinmiyor, geceleri uyku tutmuyordu. Sigarayı bir tur da ters tarafa çevirdi. Dalın ucundan bir parça kuru tütün dışarı fırladı. Hemen tütünü parmağının ucuna yapıştırıp sigaranın içine geri soktu. Her bir kırıntı çok kıymetliydi. Bir de kâğıt, elinin teriyle eriyip dağılmasın. Elini eteğine sürüp kuruladı.

Mehmet bu sefer yanında, “Bulamıyorum vitaminleri.” Salonda koşuşan çocuklar Mehmet'in ayaklarına dolandılar. “Durun bakayım çocuklar. Süheyla geç kalıyorum, hadi.”

Süheyla yerinden kalktı. Ayaklarını sürüyerek koltuğa gitti, yastıkları kaldırıp ellerini koltuğun kenarlarına soktu. Muhtemelen bir oyun sırasında koltuğun içine sıkıştırılmış ilaç koçanlarını çıkardı. Boş gözlerle kocasına uzattı.

“Bir tane de sen alsan iyi olur. Bu durumun ne kadar daha süreceği belli değil. Kendimize iyi bakmamız lazım.”

“Hadi hadi, geç kalma, ben bakarım başımın çaresine.”

Kocası çıktıktan sonra Süheyla pencereyi açtı, yarı beline kadar dışarı sarkıp günlerdir elinde tuttuğu sigarayı yaktı. Çocuklar içeride bağrıışmaya devam ediyorlardı.

## Hasbihâl

Yasemin Pforr

20 Mayıs 2020

Almanya

Sevgili Günlüğüm, yol arkadaşım, can yoldaşım,

Aylar oldu seninle şöyle bir hasbihâl etmeyeli. Nedense elim gitmedi. Değil elime kalem almak kapağını bile açmak istemedim. Eski günleri okumak sanki varlığı bir masal ya da distopya gibi sadece kitap sayfalarında olan bir dünyaya uzaktan bakış gibi olacaktı. İçinde olduğum an ise elle tutulmaz, bir şekle sokulmaz, kaygan bir belirsizlikten ibaretti. Bense çok derin bir okyanusun bulanık suyu içinde uğultudan başka bir şey duyamıyordum. Hoş zaman hâlâ belirsiz ama benim yüzdüğüm su berraklaştı, tıkalı kulağım açıldı. Seni özlediğimi, seninle konuşmak istediğimi fark ettim. Ve işte seninleyim, satırlarının üzerinde kalemim kendi ritminde akıyor, nasıl bir müzik çıkacak bu hasbihâlin sonunda bilmiyorum. Bilmiyorum ama artık bilmemek korkutmuyor beni. Bilinmezliği tüm ruhumla kucaklıyorum ve bana sunacağı müzikle dans etmeye hazırım çünkü zamanı bilemesem de kendimi biliyorum.

Kaçıncı gündeyiz bilmiyorum. Ne ileri ne geri saymayı çoktan bıraktım. Neyi sayacağımı da bilmiyorum. Virüsün ilk duyulduğundan bu yana mı, ülkede ilk vaka duyulduğundan bu yana mı, sokağa çıkmanın kısıtlandığı önlemlerden bu yana mı, önlemlerin hafifletildiği zamanlardan bu yana mı? Of! yazarken bile sıkıldım. Zaten hayatımız bu virüsle birlikte 14 günlere bölündü. Karantina 14 gün, hastalığın kuluçka süresi 14 gün, önlemler işe yaradı mı yaramadı mı 14 gün, son sınıflar okula gidebilecek ama alt sınıflar 14 gün sonra, dükkânlara izin verdik ama lokantalar 14 gün sonra falan falan. Ciyaaak bağırasım var! En iyisi saldım çayıra mevlâm kayıra derler ya ben de saldım, gün be gün yaşıyorum. Beni sürekli yiyen iç sesim de saldı galiba, sesi kesildi. Konuşmuyor benimle son zamanlarda. Ben Almanya'ya yerleşsem mi acaba diye düşünmeye başladığım andan beri bir cengâver kesilmişti oysa. Bir dakika susmuyor,



sürekli benimle didişiyor. Yaş olmuş bilmem kaç, bu yaştan sonra memleket mi değişirmiş, aşk karın doyurmazmış, aile, arkadaşlar, dostlar hiçbirini olmadan yaşanmazmış, yaptığım bir sürü etkinlik ne olacakmış falan konuştu konuştu durdu. Bir çene aman yarabbim! Ben inadım inat kafamın dikine gidip gene de yerleşince Almanya'ya, bıraktı biraz beni kendi halime sonra gene vıdı vıdı. Dediklerinin bazılarında doğruluk payı yok değil ama yiğitliğe de mok sürmek istemiyorum, aldım soluğu memlekette. Oh! mis gibi, bir ay hasret giderdim ailemle, eşle dostla. Ay pek iyi geldi ama dönmek de iyi geldi. O şehir kargaşasından, insan kalabalığından, sınırimi bozan haberlerden uzak! Bu gidip gelmeli düzenden iç sesim de memnun oldu ki herhalde sadece "aralar üç dört ayı geçmesin ha aman" deyip sustu. Tam dört ayı devirmişiz Türkiye bileti alacakken sınırlar kapanmasın mı?! Uçuşlar durdu, ne zaman açılacağı belli değil, kaldık mı elin memleketinde. İşte o zaman aldı sazı eline benim iç ses konuştu da konuştu gene; yedi beni. "Kaldın buralarda, ya hastalanırsan sana kim bakacak, oralarda annen, kızın hastalanırsa kim bakacak, buralarda yalnız başına ölüp kalmak mı istiyorsun, tamam enişte var ama ya kızçenin ve anacığının kokusu, kaç ay sürecek kim bilir" dedi de dedi, tüketti beni. Bir korku saldı içime. Hem televizyonun hem de telefonun ekranına yapışık yaşadım günlerce. Kaç kişi hastalanmış, kaç kişi iyileşmiş, kaç kişi ölmüş habire dinliyorum. Ne anlıyorsam artık! Neyse bu sayılardan ziyade virüsün üreme sayısının önemli olduğunu anladık, bu sefer onu takip etmeye başladım. Sayı 1'in üzerine çıkarsa bir panik havası ama Allah'tan 1'in altında çoğunlukla. Almanya hiçbir zaman sokağa çıkma yasağı koymadı ama aynı haneden en fazla iki kişi çıksın, sadece yiyecek alışverişine çıksın -zaten marketler, eczaneler hariç her yer kapalı, nereye gideceğiz- diye uyardı durmadan. Eh! Adamlar makul tabii, insanlar uydu uyarılara. Ben haftada bir, çabuk çabuk pazara gittim geldim valla, maske eldiven zorunluluğu yokken bile maske eldivenle. Neme lazım, el yerlerde anamı, kızımı bir daha göremeden öbür tarafa göçmeye niyetim yok ama enişte sanki hiçbir şey yokmuş gibi dışarı çıkıp duruyor. Ay öldüreceğim adamı! Evde oturmaktan sıkılıp bahçeye verecek kendini, sürekli bahçe için eksikleri almaya gidiyor. Çıkmışken bir de markete uğradım diyor falan. Hay yarabbim! Ayakkabılarını dışarıda bırak, alışverişi hemen içeri sokma, havalandır, ellerini yıkamadan hiçbir şeye dokunma diye ciyak ciyak ben adam beni delirmiş ilan etti. Ne de olsa Alman! Alışverişin sabunlarla yıkanıp dolaba konduğunu hiç görmemiş ki hayatında! Hani sınırlar açık olsa

neredeysse paketleyip anneme geri iade edecek. Bu arada Türkiye’de bütün kadınlar ne kadar hamaratlıkları varsa ortaya döktüler. Ekmek, kurabiye, börek, çörek resimleri havada uçuşuyor, örülen kazaklar, dikilen elbiseler birbirine gösteriliyor, sanat becerileri olanlar tablolar, heykeller üretiyor! Bense burada bu furyaya kapılmış herhangi bir vatandaş görmediğimden, zaten elişiyle aram yoktur bilirsin, uzaktan seyrediyorum, bende mi bir eksiklik var yoksa herkes hayatta kalma refleksiyle hafif delirdi mi diye düşünüyorum. Süre uzadıkça sadece mutfakta hayatın geçmeyeceği anlaşıldı, millet hayatını online dersler, online etkinliklerle renklendirmeye başladı. Alınan kilolar artık evimizin kızı haline gelen Leslie ile verilme çabasına girildi. Bense kendimi bahçeye verdim. Doğanın mucizesini gün be gün gözlemlemek, dünyaya muhteşem bir güzellik katan bir çiçeğin en güzel halini alıp olanca haşmetiyle açmasının nasıl bir emek, sabır olduğunu görmek beni büyülüyor. Bir zaman sonra solup yeniden açıncaya kadar kendini beslemesi, gelişmesi bana olması gereken hayat döngüsünü hatırlatıyor. Belki hepimiz daha çok doğanın içinde olmalı, onu anlamalı, hissetmeli, onun döngüsünden ders almalıyız. Doğa sanki bir dur dedi bize, beni yok edersen kendini de yok edersin. Dur bir düşün dedi. Hepimiz bir sakinledik. Ben sakinledim. Hatta öyle bir sakinledim ki, Almanya’ya yerleştiğimden beri iç sesimin de beni habire dürtmesiyle bir türlü iç huzuru bulamadığım burada yaşamının eksi yönlerinden ziyade artı yönlerine konsantre olmaya başladım. Hâlâ cevap bulamadığım kendi dilimde konuşma, dertleşme, didişme konusu kaldıysa da bu kadar el üstünde taşınacağım, huzur içinde yaşayabileceğim bir hayatımın daha olmayacağını anladım. Elimdeki güzellikleri içime almak, sindirmek yapmam gereken. Belki kendimle geçirdiğim süre içinde geldiğim noktadan dolayı korkmuyorum gelecekten, belirsizlikten. Tabii ki memleketime gidip sevdiğime sıkı sıkı sarılmak istiyorum. Her ne kadar Almanya’da yaşam ruhuma iyi gelmeye başladıysa da yüreğimin alevini canlı tutan dostlarım, ailem orada. Bakalım sınırlar açılıp biz gidinceye kadar sarılma yasağı da kalkar mı? Sevgisiz bir yaşamın bir anlamı olmadığı gibi sarılmasız bir yaşam da bana çok zor.

Ay, bunu da sana söylemeden geçmeyeyim; bir de "yeni normal" diye bir kavramımız oldu! Yeni olduğuna göre eskisi de var. Eskisi neydi? Normal ne ki? Sözlüğe göre normal; alışılachelene, kurala uygun olan, şaşılacak bir yönü bulunmayan demekmiş. Kimin kuralı, neyin kuralı? Bir kuralın olması ve o

kurala çoğunluğun uyması o kuralın doğru olduğunu gösterir mi?! Bakalım bu yeni normalin altı nasıl dolacak? gibi kafamda deli sorular. Biraz da komik geliyor açıkçası bu tabir. Umarım büyük balığın küçük balığı yemesi yerine her ikisinin de eşit yaşam hakkına sahip oldukları yeni bir "normal" anlayışımız olur. Hay yarabbim, nasıl bir dönemde dünyaya gelmişiz yeni normaller falan, ha ha ha! Belki de dünya yepyeni bir düzene geçiyor ve biz de şahitlik ediyoruz. Vay be!

İşte böyle sevgili günlüğüm, hayat değişiyor. Biz değişiyoruz. Her yaşadığımız olay bizi bir evvel olduğumuz yerden başka bir yere taşıyor. Belki de eskiye tutunup kalmamak, yeninin getirdiklerini benimsemek, kendimize yarar hale getirecek şekilde işlemek yapılması gereken. Belki böyle böyle büyüyüp her bahar muhteşem açan çiçekler gibi bizde kendi rengimizde açacağız her yeniden doğuşumuzda.

## Hayırsız Evlat!

*Canan Kuzuloğlu*

Oh beee! Dünya varmış! Omuzlarım çökmüş, sırtım tutulmuştu. Üstümden ağır bir yük kalktı. Her gün binlerce araç -kamyonundan tut tırına dek- üstümden geçirdin, gün günden dozunu artırarak. Karalarım, denizlerim, göğüm, göğsüm ezim ezim ezildi her yerim, en başta da yüreğim.

Ne benim, ne ozanın dediği “Sadık Yârim” toprağımın, suyumun, havamın kıymetini bilemedin. Okyanusum mu kalmadı kirlenmedik, atmosferim mi? Neslini tükettin bir sürü kardeşinin. Türleri yok oldu floramın, faunamın. Beton ettin her yerimi. Döşedin yetmedi diktin, bir yemediğın kaldı şu meretin. Yemesen de tozunu yuttun ki zahir kalbin de kafan da betona tuttu gitti; evlat demeye dilim varmıyor artık!

Analık işte; adın “Doğa” olsa bile, evlatların hayırsız çıkınca elin ayağın buza kesiyor. Hoş şimdi haksızlık etmeyeyim bitki ve hayvanlarım hayırlı evlatlar doğrusu. Lakin sana gelince tekne kazıntım, hayırsızın allahı çıktın! Tak ettin canıma! Ciğerim yanık! Son görümlüğümüz dedik, tepemize çıkardık, yapmadığını komadın amansız. Dünya etrafında dönüyor zannedersin. Ne ana taktığın var ne kardeş! Verelim yiyesin, verelim giyesin, verelim harcayasın, yeter ki konforun kaçmasın. Aldıkça şımarдын, şımarдықça azдын. Sonsuz sanırsın kaynaklarım...

Ne sırtım kaldı ne ciğerim. Havadan karadan denizden kuşattın tenim, bedenim. Ozonumu deldin en sonunda. Buzlarım erimeye yüz tuttu. Bak evladım, sadece iki derece, kafan basıyor mu acaba, iki derececik bile yeter sağlığını alt üst etmeye diyorum da dinleyen kim? Benim sağlığım demek kimin sağlığı demek acaba? Bir düşün hele! Tabii ki senin! Ben hastalanırsam kim bakacak sana? Uzay boşluğu mu?

Bir aymazoğlu aymaz olup çıktın. Karbon üstüne karbon saldın, olmadı kömür üstüne petrol yaktın. Metandan ciğerlerim ha patladı ha patlayacak. Bir gün ateşim çıkıyor kırka, bakmışsın gelmişim yaza... Üç beş gün sonra hoppp buza kesiyorum, geziyorum on santigratlarda; haydi bakalım buyrun kışa! Nerede

benim mevsimlerim, ilkbaharım, songüzüm; yedin bitirdin, yo-yo topuna çevirdin havamı, bi yukarı, bi aşağı... İklimlerimin içine ettin. Çok biliyorsun ya, kendince kendine iklimleme diye bi düzen tutturdun, her yeri klima doldurdun. Güleyim mi ağlayım mı bilemedim. Bıkıp usanmadın kötü taklitlerimden. Benim yerimi tutabilir mi o? Taklitler ancak aslını yaşatır. Saldın klima gazlarını yüzüme yüzüme tüy diktin bronşitime. Astım olup çıktım bi de. Tansiyonum desen zıp zıp. Kalp krizinden gidecem umurunda değil. Sanki on tane anan var!

Tam bir mirasyedi oldun başıma; ölmeden mezara koyacan beni. Hayır, ben ölsem ne işine yarayacak onu da anlamış değilim! Tanrı aşkına hiç akıllı işi mi bu? Oysaki akıl bir tek sana bahşedili şu koca dünyada. Belli ki hırsın aklının önüne geçmiş, düşünemiyorsun bile! Eee, beton kaplanınca beynin. Vay ki vay halimize!

Bir haddini bilmez oldun, başın aldın gidiyorsun. Ömrümü yedin. Üredikçe üredin, tükettikçe tükettin. Şu “Tüketim” lafına da takığım doğrusu! Diline pelesenk “İğğğrenç” de tam buna göre! Asıl iğrenç kim acaba? Ne kadar galiz bir kelime! İzanın da kalmamış belli! Tüketmek nedir evladım? Düpedüz yok etmek! Bak şu aymazlığına! Bir de reklam yapmıyor musun: “Daha fazlasını isteeee!!” diye bangır-bangır, ekran-ekran kanım çıkıyor beynime! Oha be! Herkes daha fazlasını isterse kime, neye, nereye yetişirim ben? Hiçbiriniz de demiyor ki “YETESİ” kadar. Ana sözü haktır derler, bir an önce edinmen gereken şiar bu da, takan kim?

Aslına bakarsan düpedüz “ŞİDDET” görüyorum senden yahu! Şaşmamak lazım, ayrılmaz bir parçan olmuş bu illet; ne yazık! Bi de kötülük görünce “Hayvan” demiyor musun, düşüp bayılıcam orada! Kurban ol sen o hayvanlara. Senden iyi ve masumlar her zaman! Şiddet fitratına işlemiş. Armut dibine düşer deme şimdi de! Şiddetime maruz kalma nedenin uyumlu olman mı? Uydurmaya çalışman mı? Hâlbuki düzenim uyum üstüne kurulu... Aklını kullanacağına, yok yok kullanıyorsun da beni kendine uydurmaya... Kafayı mı yedin sen? Evet, evet! Yemişsin belli! Kadına, çoluğa çocuğa, hayvana, bitkiye gösterdiğin şiddete bakılırsa, eh, ananı mı noksan koyacaktın bu vahşetinden? Varsa yoksa güç gösterisi işin!

“DEVLET” diye bir otorite kurmuşsun gösterinin dik alası... Cinsiyetçi âdemoğulları gelip ahkâm kesiyorlar her yere her şeye. Sürekli tepişip duruyorlar “ÇIKAR” denen pislik uğruna. Ne çıkarı, kimin çıkarı yahu? Bir ve birlik olamadın gitti koca bir birliğin nokta kadar zerreciği ola ola! Dinler-felsefeler yetemedi aymazlığına! Ne ana takıyorsunuz ne kardeş. Çıkar için her tür yol mübah sende! Bıkıp usanmadan savaş içinde birbirinize ve bana kıya kıya kıyametimi getireceksiniz sonunda.

Hâlâ vur patlasın çal oynasın... Dı kiii imdada bir Tanrı parçacığı yetiştii. Atalarının on dokuzuncusu... Taş bastım bağırma, ana yüreğim yanar tabii. Ama illaki bir ders de alman gerekli! Dinin imanın PARA. Tanrı bile küstü: Diyor ki gelme artık istemem kirli ibadetlerinle ne camiye, ne kiliseye, ne de bir mabedime...

Topu topu iki üç ay sen eve tıklıverince esenlik geldi üstüme. Düşün oncacık sürede check-up değerlerim düzeldi! Ozonum yama tuttu. Havam temizlendi. Ciğerlerim bayram etti. Hayvanlarıma gün doğdu, caddelerde dolaşır oldular. Kıyıları ziyaret ettiler. Bitkilerim kendine geldi.

Bulaşmadığın yer kalmamıştı! Bulaşa, bulaşa, hayvanımı, bitkimi yerlerinden ettin. Al sana şimdi bulaş! Bulaşmasın diye tıpış tıpış ister gönüllü ister zorunlu hapsolüverdin inine. Kafese koyduğın hayvanlar gibi cam içi kalıverdin, sera etkili dev kulelerinde ve evlerinde. Bakakaldın öylece hayat eve sığarmış diye. Onca sene hapsettiğin hayvan-bitki-insan gibi insan evlatlarımanın özgürlüklerine sayacaksın artık! İlahi adalet denen şey bu olsa gerek!

Şimdi geldik mi zurnanın zırt dediği yere: Bakalım aklın başına, sağlığım yerine oturacak mı? Hepi topu on senecik var önümüzde! Ya herru ya merru! Bana göre hava hoş. Bağırma taş basar yaparım yapacağımı. Hem kendimi hem diğer evlatlarıma düşünmek zorundayım artık. Umarım bir an önce kafan aydınlanır. Susmaz susa kalan vicdanım. Ruhun azat olur HIRS ve ÇIKAR tohumlarından. Bırak paranın peşini gayrı, yiyemezsin sonuçta. Yoksa hayırsız evlat olsa neee, olmasa nee bu dünyada? “İMALAT HATASI” der geçirim.

Teknolojine hiç güvenme, o dahi imitasyonum!

Bu satırları da yazdım ya şu çile dolu günlüğüme, başta da dediğim gibi oh be dünya varmış! Dertle sararmış sayfaları aydınlandı. Sıra sende evlat, insan evladıysan eğer... Yoksa reddeder giderim; aha bu günlük de şahidimdir...

## **Kendine Mektuplar ya da Konuşmalar**

*Meltem Uzunkaya*

Sokağa çıkma yasaklarında daha iyi anladım. Evimin hemen karşısında bir park olduğu için şanslıyım. Bugünlerde sokağa çıkamazken pencereye daha yakın durur oldum, durduğum yerden oradaki çınar, ıhlamur, erguvan, erik, çam gibi türlü ağaçlarını görebiliyorum. Bu parkta yaptım sabah koşularımı, akşam yürüyüşlerimi. Bir zamanlar sadece spor yapıp zinde ve sağlıklı kalmaktı amacım. Sonra karantina günlerinden sonra parkın bedenimi sağlıklı kılmaktan ziyade ruhuma iyi geldiğini, teskin edip sakinleştirdiğini fark ettikten sonra sadece ona, parka, onun ruhumla yaptığı hasbihâl için gider oldum. Bu seferki yavaş yürüyüşlerimde bu sınırlı doğa parçasının bana nüfuz etmesine izin verdim. Her bir ağacının gölgesine sokuldum, çalılarının kuytusunda durdum, yüksek dallarına gizlenmiş mayıs kuşlarını görebilmek için susup bekledim. Bu kadarcık bir doğa alanı tesellimdi, oradan çıkınca cehennem.

Bir süre sonra kendi zamanıma değil onun zamanına ayarladım kendimi. Güneşin solmakta olan ışıkları nasıl bir turuncuya boyuyordu yeşil yaprakları. Günbatımlarındaki değişimi görmek için ona koştum. Ayın dünyaya en çok yaklaştığı akşamlarda, kocaman ve kırmızı, kanlı ay dedikleri zamanda, o ay benim bahçeme hangi gölgeleri düşürüyordu, merak edip bakmak için yürüyüşe çıktım. Bahar yağmurlarını taşıyan bulutlar parkımın üstünden geçerken dalların arasından görünen boşlukla nasıl çerçeveleniyordu. İstanbul'un meşhur, kuvvetli ve ılık lodosu, benim parkımın ağaçlarıyla nasıl oynuyordu. Başka ağaçların benzemez yaprakları nasıl hışırdıyordu poyrazda, Rüzgârın ona ne yaptığını görmek için onunla birlikte dolaştım.

Bir köşe yazarı vardı eskiden ona kızardım, dünya yıkılırken adam durmadan kendi bahçesini anlatıyor diye. Sonra ben de gündelik politikadan kaçmaya çalıştım. Tamamen değil elbette. Ancak fark ettim ki benim küçücük hayatımın sınırları dahilinde gündelik politika değişmezliğiyle değirmen misali öğütüyordu beni. Köşe yazarı sadece bahçesindeki doğayı seyretmeyi iş edinmiş, ondaki değişimlerle hayat arasında paralellikler kurduğu iddiasız

gözlemlerini okurla paylaşmıştı. Artık ona kızmıyordum. Ben de izliyordum, şehrin ortasındaki yalnız ağaçları, salgın günlerinde parklara geri gelen, seslerini daha çok duyduğum mayıs kuşlarını.

Karantina günlerinde ilk önceleri ölüm düşüncesini kafamdan atamıyordum. Benim ölümüm, sevdiğimimin, ailemin, dostlarımin, çaresiz insanların ölümü. Elime aldığım kitapların sayfalarındaki satırlarda yukarı aşağı gidip geliyordu gözbebeklerim. Derin nefesler alma ihtiyacı hissediyor, başladığım işleri yarım bırakıyor, uykularım bölünüyor, yapmakta olduğum işleri unutuyordum. Çağdaş oyun yazarları üstüne okumalar yaptığımız bir atölyemiz online devam etti. Ancak ben herhangi bir oyun ya da öykü yazma motivasyonu duymuyordum. Bu hayati değildi. Öncelikli olan hayatta kalmaktı. Ayrıca sanatta, tiyatro oyunlarında bundan sonra nasıl bir yön değiştirme ve sapma olacaktı. Bunları öngörmek şimdiden mümkün olmasa da huzursuz bir merak içimi kaplıyor, bilme ihtiyacı beni daraltıyordu. Zaten belirsizliktir insanı tekinsiz kılan, insan bilme, tanımlama, kategorize etme, sınıflama güdüsüyle doludur çünkü bu primatlardan beri bizi hayatta tutan olgudur. Bütün bir uygarlık bunun üstüne kurulmuştur belki de.

Sosyal medya toksik bir yer, insanı zehirliyor. Farkında olmadan tek tiptiğimiz kimliğimizi yitirip aynı esprilere gülen, aynı şiirleri okuyan, aynı şarkıları dinleyen bir kalabalık kitleye dönüştüğümüzü gördüm. Bu bir kolektifin, aynı hedefe odaklı çalışma yapan bir grubun parçası, bileşeni olmak gibi tatmin edici aidiyet katan bir varoluş değil. Dev bir organizma, birlikte kabaran, taşkınlaşan, nefes alan, içinde yer alamazsanız sizi korkutacak, yutacak, devasa bir organizma. O yüzden mi beğenmeden beğeniyor, onun tehdidinde hedefinde olamamak için gönderileri okumak zorunda kalıyoruz. Başlarda sosyal medya takibi haber kaynaklarımin arasında olsa da bu devasa organizmanın içinde kendimi kaybetmekten, yitip gitmekten korkarak yalnızlığımın geri çekildim. Bunu göze aldım ve göze alan insanlara da saygı duydum. İnsan yalnızlığa geri çekilmeyi bilmeli ki, sonra kalabalıklara karıştığında kendini yitirmesin. Organizmaya teslim olduğunuzda bireysel aydınlık zihninizi terk edip onunla nefes alıp vermek ve o bütüne uymak zorundasınız ve bu özgürlüğün kaybı demek. Onunla beraberken daha çok korkuyordum, o dev yaratığın korkularını duyuyordum. Belirsizlik ve kaos



dönemlerinde, henüz virüs hakkında bildiklerimiz, araştırmalarımız çok azken alandaki bilimsel literatürün boşluğunu komplo teorileri kaplıyordu. Sosyal medyadan uzaklaşmışım ama en yakın dostlarım bile hâlâ komplo teorilerinden bahsediyordu.

Virüs salgınını, pandeminin dünyaya neler yaptığını, bundan sonrasındaki hayatımız hakkındaki ve sistemin sorgulandığı yazıları merakla okuyup İtalyan Bernardi'nin günlüklerini takip etmeye çalıştım. Ben de kötümserlerin tarafındaydım, dünya salgın sonrasında otoriterleşerek, teknofaşist bir düzlemle çıkacaktı bana göre de.

Herkes gibi pandemi yüzünden duran ekonominin, kalkmayan uçakların, yanmayan petrol yakıtlarının olmadığı bir dünyada, ufacık bir aralıktan kendini gösteren yabanıl hayatın hayvanlarını heyecanla ama içim acıyarak izledim. O denli Antroposen merkezli bir zamadayız ki ancak bu görüntü bile çoğumuzu sirk hayvanlarına bakmak kadar eğlendiriyor. Alkış, ne güzel kuşlar, geyikler, porsuklar, yaban domuzları karantinadaki kentin sokaklarını sinmiş. Ne güzelmış, doğa kendini tamir ediyormuş. Öyle bir şey yok. Bu eğlendiğimiz bir film gösterisi değil. Bernardi'ye katılıyorum, normale dönmeyi hedeflememeli, normalin ne olduğunu üzerine düşünmeliyiz.

İlk zamanlarda yataktan kalkıp işe gitmekte zorlanıyordum. Evden çalışabilen bir kısım ayrıcalıklı azınlık vardı. Boş sokaklardan işe yürüyerek gidip gelirken ( ki ben de toplu taşıma kullanmadığım için şanslıydım) rüzgârın ışığını hazla duyuyor, yine de korunaklı evlerinin duvarları içindeki azınlığa neredeyse öfke duyuyordum. Duygum terk edilmek gibiydi.

Başından, ilk günden beri 'aynı gemide olmak' ve 'virüs zengin fakir ayırt etmiyor, başkanları bile vuruyor' söylemlerine zerre itibar etmedim. Toplu taşıma kullanmak zorunda kalan yoksullar, kalabalık yerlerde sağlıksız koşullarda çalışmaya devam etmek zorunda kalan işçiler, mülteci kamplarında temiz gıda ve içme suyuna, barınmaya sahip olmayan göçmenler, evinde kalabilen azınlığın ihtiyaçlarını karşılamaya devam eden hizmet sektörü çalışanları, ve tarlalardan ürünü hasat etmek zorunda kalan tarım işçileri, daha bir adet bile solunum cihazına sahip olmayan sahra altı Afrika ülkeleri, köylerine dönebilmek için kilometrelerce yol kuyruğuna giren Hindistanlı

fakirler.. Emeklerinin karşılığını ödeyemeyeceğimiz meslektaşlarım, sağlık çalışanları...

Çılgınlık bu diye düşünüyordum hâlâ dünyanın bir yerlerinde askerler savaşımaya devam ediyordu. Yaşam duruyor savaşlar durmuyordu!

Açık Radyo dinlemeye daha sıkı sarıldım. Hayatla baş etmekte zorlandığımız anlarda küçük rutinelere, alışkanlıklara devam etmek tam olarak melankolik bir eylemsizlikten alıkoyuyor insanı. Bu yüzden insanlar dizi ve tv izliyor. Ben radyo dinleme alışkanlığımı sürdürdüm. Albert Camus'nün Veba romanını takip ettim Ömer Madra'nın sesinden. Tam olarak veba salgını içindeki bir kentin insanların nasıl olup da günümüzle bu kadar isabetli kurgulanmış oluşuna bir kez daha hayran kaldım. Sanat ve edebiyat ölümlü varlığımızın tek tesellisidir belki de.

Dostlarımı, ailemi, sevdiğim insanlara dokunmayı kucaklamayı özledim, burnumda tüttüler. İnsanın sosyal bir varlık oluşunu net olarak kavradım. Zoom toplantıları, toplu watsap grup görüşmeleri yaptım herkes gibi. İşte olmadığım zamanlar hep evdeydim ve dolayısıyla çevrim içiydim, kaçarım yoktu. Yan yanayken konuşamadıklarımı, ifade edemediklerimi paylaştım arkadaşlarımla, salgınla yüzleşme bizleri cesur kılmış olmalıydı. Güçlü görünmeye çalışmadan birbirimize baktık, 'bizim büyük çaresizliğimizin' bizi buluşturduğu noktaya. Orada buluşmak ve onlara sevdiğimi söylemekten çekinmedim. Bazen akrabalarımın görüntülü aranmalarından, toplantı davetleri almaktan yılmadım dersem yalan olur. Evde kalmak sürekli ulaşılır olduğunuz yanılısamı doğuruyor biraz da. Oysa evde de olsam kapandığım, kendimle kaldığım anlar var. Ve evde olmak, sınırsız bir zamana sahip olduğum duygusu güzel bir histi belki ama zamanı planlamama engel oluşturuyor, boşa vakit geçiriyordu. Boşa mı dedim. Hayır, zamanın sakin yavaş ve zamanın benle değil beni almadan, kıyıda bırakarak önümden akıp geçen bir ırmak gibi akışımı izledim.

Yalnız yaşayan bir arkadaşım, her hafta sonu yürüyüşlere, doğa gezilerine, fotoğraf aktivitelerine katılan kız arkadaşım bir itirafta bulundu. Aslında tüm o meşguliyetlerinin, yapılan onca faaliyetin ve eylemliliğin kendi yalnızlığını duyumsamamak için yaratılmış etkinlikler olduğunu, bu süreçte evde kalmanın da o denli dayanılmaz olmadığını ve bununla baş edebildiğini fark ettiğini.

Kendimize icat ettiğimiz onca faaliyet alanı hangi ruhsallıklarımızın üstünü kapatıyor diye örtü çekip bakabilenler oldu.

Başka bir arkadaşım karantina günlerinde aile olarak harcamalarının nasıl da azaldığını, en büyük yekunu tutanın hep birlikte dışarda yedikleri yemekler olduğunu söylediğinde şaşırmadım. Etrafımdaki çoğu insan alışveriş yapmayı durdurmuştu. İhtiyaçlarımızın ne olup olmadığı, önceliklerimizin sıraya konması da düşünülmesi gerekli alanlardan biriydi. Tüketmek daha çok tüketmek, hep bize ait kılmak, en çok gezmek, en iyi yemek, en iyi yaşamak hırsını gözden geçirmeli. Milyonlarca insanın çaresizliğini, açlığını yoksulluğunu duyumsadık mı ve bütün bunlara rağmen tek başımıza mutlu olabilir miyiz? Dünya yanarken bahçeli villalarımızda ne olursa olsun mutlu olmaya devam edebilir miyiz? Düşünmeye değer...

Hayatın türlü alanı hakkında konuşmayı sevdiğim, düşünme biçimini, ulaştığı sonuçlarını merak ettiğim bir başka arkadaşım, uzun zamandan sonra salgın günlerinde ilk kez dinlenmiş hissettiğini, iş yükü azaldığı için daha önce düşünmeye fırsat bulamadığı geçmişi ve oraya döndüğünü, daha çok hatırladığını ve dostlarını düşünmediğini fark ettiğini ve düşününce onları özlemiş olduğunu anlattı. Bazılarını tekrar aramak istemiş. Muzipçe ben de dedim eski aşklarımı ve onları aramayı düşündüm. Kahkahalarla güldük, ama dedi, bu kısım tehlikeli. Evliydi ne de olsa çoluk çocuk, aşkları arkasında bırakmıştı. Arkadaşım yani ben değil.

Şimdi yeniden parkıma geleyim. Bir gece vakti, yine sokağa çıkma yasaklarında mayıs ayının çiçek kokularıyla sarhoş halde, onları derin derin içime çekerek görünmeden usul bir yürüyüşe geçtim. Amacım yürüyüş değil sadece gecenin kokularına, duyumlarına kendimi bırakma isteğiydi. Boşluğun sessizliği kendimi ona bırakmama imkân tanıyor, karantina günlerinin bir faydası daha diye, düşündüm. Doğanın, evrenin bir zerresi olduğumu, onun içinde, sınırlanmış bedenimden azade kalıp sınırsız olduğumu, kayb olduğumu hissetmek istediğim anlardan biriydi. İkimiz, ben ve içindeki canlılarla park. Kediler vardı sağda solda. Ağaçlara tırmanıp indiler. Köpeklerimiz her gece yaptıkları gibi sokağın iki başını yabancılara karşı korumak üzere tutmuş olduklarından parkta değıllerdi. Parkurun ortasındaki yeşil alanda önce hışırtılar

sonrada hızlı hızlı solup alıp verildiğini duydum. İlk kez böyle bir soluk duyuyordum. Sonra onu fark ettim. Korkmuş gibi. Küçük, büzülmüş, kafasını görülmek üzere kendine gömmüş kırçılı siyah beyaz sevimli bir kirpi. Yanında durmamdan ürkmüştü. Rahatsız etmemek için yavaşça uzaklaştım. Sonra bir tane, bir tane ve bir tane daha. Oh dedim. Çoğalın. Bu sade insanların hakkı değil ya. Ve bir kirpiyle paylaştığım bu gece bana o kadar güzel geldi ki. Eskiden bu parkta gördüğüm, sağda solda gördüğüm ölçsüz, gürültücü insanlardan daha güzel. Az ilerde kedinin biri yerdeki bir şeyle ilgileniyordu. Yanına gidip ne olduğuna baktım. Ufacık bir semenderi patisiyle bir sağa bir sola çeviriyordu. İlk kez görmüştüm bu semenderi de. Kedi avıyla oynuyordu, hayvan çoktan ölmüştü. Bazen sırf bu oyun güdüsüyle mi düşünüyoruz avlarımızın, saplantılarımızın peşine. Oyun, varoluşumuzu ötekiyle test ettiğimiz bir eğlence aracı mı? Bir insan olarak benim peşine düştüğüm başka bir insanlarda benim için av olabilir mi? Aklımda deli deli fikirler, gülümseyerek eve döndüm.

Sabah bahçeden gelen klasik müzik sesine doğru balkona yöneldim. Bir süredir apartmanda oturan komşularım, özellikle yeni taşınan bir kadın sayesinde ve salgının da gazıyla büyük bir değişime uğradılar. Otlar içindeki bahçeyi temizlediler, çeri çöpü boşalttılar, kedilere kedi evleri koydular, ağaçları düzene koydular, çiçekler ektiler. Daha önce evin bu arka tarafındaki ortak bahçeye hiç çıkan olmazdı. Şimdi sokağa çıkma yasaklarında bahçeyle uğraşp sosyalleştiler. Önceleri sessiz ve balta girmemiş bahçeme misyonerler talana gelmiş gözüyle baktım onlara, yüz vermedim. Yabancı bozmuşlardı, yatak odamın hiç kapatmadığım perdelerini çeker olmuştum. Ama dayanamadım tabi. Karantinanın yasağın ruhlarındaki olumsuz etkilerini bir araya gelerek dayanışarak, bahçe meşguliyetiyle hafifletiyorlardı.

Hem bazı değişimler size rağmen devam eder. Parçası olur ya da olmazsınız. Ama ilgisiz de kalamazsınız. Merhaba dedim hepsine günaydın.

## Kırmızı Pabuç

*Betül Sarıca*

Dı dıtt dı dıtt dıııtt!

Alarmı belki de on beşinci defa kapattıktan sonra yatağın çekim kuvvetini yenmek için kendini zorlayarak gözlerini açtı. Nesnelere kabaca seçecek kadar milimetrelilik aralamaya açmak denebilirse tabii...

Uyurgezer modunda eline ne geçerse giyinip kendini dışarı attı. Bir delirme günü daha başlıyordu işte. Üstelik nöbet haftasıydı. Allaha şü salgın süreci başladığından beri yakınlarında oturan arkadaşının arabasıyla gidiyordu işe yoksa otobüslerde iyice delirmesi işten bile değildi.

“Günaydın!”

“Günaydın Nazlı, bak bu defa gelirken aldım poğaçaları, çaysız da gider diyorsan al başla”

“Gider valla hiç sorun değil, teşekkür ederim”

Oldum olası sağlıklı beslenmeyle arası olmamıştı, nefes almadan çalıştıkları şu günlerde “sağlıklı” ve “beslenme” kelimelerinin yan yana gelmesi iyice imkansızlaşmıştı. Bazı zamanlar oluyordu ki ayak üstü bir şeyler atıştırmaya bile şükredecek hale geliyordu çünkü ona bile fırsatı olmuyordu. O yüzden bir de aşırı doz karbonhidrat alımını dert edemeyecekti.

Gözü telefonunun sol üst köşesine iliştiği sinirleri zıplıyordu. “Hayat Eve Sığar” mış! Onun evine sığmadığı kesin. Tam üç haftadır hafta sonları da dahil sabahtan akşamın geç saatlerine kadar mesai yapıyorlardı esnaf kredileri yüzünden. Mesela şimdi de nöbetçi personel olarak şubeyi açmak gibi bir kutsal görev için sabahın köründe gelmişti! Hadi sağlık çalışanlarını geç, başkalarının evde oturabilmesi için çalışmak zorunda olan işçisi, kuryesi, market çalışanı gibi ancak alkışlarla teselli edilenler arasında hiç bankacı akla gelir mi? Gelmez tabii, çünkü kendisi de anlam veremiyordu, azalması gerekirken gittikçe artan bu deli temponun kime ne faydası dokunduğuna.

“Fabrika işçisi olmayı bile yeğleyeceğim yakında, en azından bir şey ürettiğim için bir faydam dokunuyor derdim” diye düşünerek bilgisayarını açtı.

“Bir şey mi dedin Nazlı?”

“Ha yok bir şey canım, öyle kendi kendime söyleniyordum.”

Sesli düşündüğünün farkında bile değildi! Kafayı yemeden şu süreç hayırlısıyla bir geçseydi. Aslında Emelciği ile dertleşebilse azıcık rahatlayacaktı da bırak telefon edebilmeyi, kızın mesajlarına bile dörder saat rötarla cevap verebiliyordu. Haydi hep beraber: *“Dipteyim sondayım, depresyondayım! Yalvarırım gel de kurtar...”*

\*\*\*

“Ekonomik İstikrar Kalkanı olarak adlandırılan ekonomi paketinin içerisindeki “Esnaf Destek Paketi” ile esnaflara kredi imkânı tanınmıştır”

Mutfaktaki minik televizyonun ekranından ona bakan spiker takılmış plakmışçasına yarım saattir aynı cümleyi söylüyordu. Aslında cümleye takılıp kalan spiker değil de kendisiydi.

Kırk yıllık ticaret hayatında ne zorluklar ne krizler görmüştü Orhan Amca. Yolun başındayken babasının verdiği eli alıp gençliğinin ateşi ve kuvvetiyle o zorluklara meydan okurken, orta yaşlarında birikmeye başlayan tecrübe taşları yolunu sağlamlaştırdığı için daha kolay mücadele verebiliyordu. Fakat şimdi sokağa çıkma yasağını dört yıla kurtaran bu yaşında kendisini çok yorgun ve umutsuz hissediyordu. Kırk yıl boyunca hiç rastlamadığı kadar garip bir çıkmazın içindeydi, tıpkı ilk defa tüm dünyanın aynı anda aynı dertten muzdarip olması kadar garip. Artık yıllar öncesindeki kadar işlek olmasa da sevimliliğini koruyan şehrin bu eski caddesindeki minik ama kaliteden taviz vermeyen ayakkabıcısını kapatmak zorunda kalmıştı salgın yaygınlaşmaya başlayınca. Zaten son zamanlarda eskisi gibi kâr edemiyordu. Yanında çalıştırdığı kızcağıza da maaşını vermeye devam etmek zorundaydı yoksa başka türlüsüne içi elvermezdi. Dünyanın en tatlı tekne kazıntısı Defnesi daha üniversitede okuyordu. Ayrıca onun yüz seksen derece zıttı olan ağabeyi inatla yanında çalışmayı reddettiği gibi doğru düzgün bir iş edinemeyip yıllardır oradan oraya savrulurken şimdi tamamen dımdızlak ortada kalıvermişti. Üstüne üstlük ikinci torunu gelecekti yakında. Ah ah! Atsan atılmaz, satsan satılmaz denir ya işte...

Her ne kadar kazık kadar olduğunu, başının çaresine bakması gerektiğini bilse de şu dar zamanda aç açıkta bırakamazdı onları.

“Hanım bir çay daha koysana be”

Velhasıl kelimelerin yarın o bankaya gidilecek, o kredi istenmese bile çekilecekti.

\*\*\*

Nazlı artık günde onlarca müşteriyle muhatap ola ola yüzlerine baktığı an bir sonraki tepkilerinin ne olacağını kestirebilir hale gelmişti. Mesela şu anda karşısında duran adam kesin, daha oturan müşteri ayağa kalkmadan atacaktı kendisini masanın önüne. Sağ olsunlar hiç de yanıltmazlardı.

“Buyurun beyefendi, nasıl yardımcı olabilirim?”

“Devlet para veriyor ya, onu alacağım”

Sanırsın adam alacaklı da borcunu tahsil etmeye geldi. La havle!

“Kimliğinizi alabilir miyim?”

“Bugün alırsanız parayı değil mi?”

“Bir saniye bilgilerinizi kontrol etmem gerekiyor önce”

“Ali Bey, yalnız esnaf ve sanatkârlar odasına kayıtlı olmadığımızı görüyorum. Öncelikle oraya kayıt yaptırmanız gerekiyor. Ancak ondan sonra işleminizi yapabiliriz.”

“Allah Allah! Ya kaydoluruz kaçmıyoruz ya sen bir şeyler yapıver hele”

“Maalesef beyefendi, sistem izin vermez zaten”

Her ne kadar böylelerine alışmış olsa da bu, her seferinde sinir olmasına engel değildi.

Neyse ki sıradaki normal bir amcaya benziyordu.

“Buyurun, nasıl yardımcı olabilirim?”

Deminden beri önündeki müşteriyle bankacı kızın diyaloglarını şaşkınlıkla izleyen Orhan Amca acımıştı kızın haline.

“Asıl ben yardımcı olmak isterim kızım, çıkabiliyorsan şöyle iki dakika hava al da gel istersen ben beklerim.”

Hiç ummadığı bu teklif karşısında şaşkınlığı yüzüne vurdu.

“Yok sağ olun, iyiyim. Çok düşüncelisiniz.”

“Sizin de işiniz zor kızım, tüm gün gelen giden bitmiyor, bin bir çeşit insan evladıyla uğraşıyorsunuz.”

“Yorulmuyoruz dersek yalan olur ama alıştık, nasıl yardımcı olalım size? Siz de mi esnaf kredisi için gelmişsiniz yoksa?”

“Evet kızım ama merak etme ben odaya kayıtlıyım” dedi gülerken kimliğini uzatırken.

Bu tonton amcayla sohbet edesi gelmişti.

“Ne üzerine dükkanınız?”

“Ayakkabıcım var kızım, malum yanımdaki elemana ödeme lazım. Hala çocuk okutup bir de hayta bir oğlana sahipsen mecbursun böyle kredilere işte.”

Nazlı bir anda tüm sınırlarının gevşediğini hissederek ışık hızında işlemleri tamamlamaya girişti. Gerçekten ihtiyacı olan, halden anlayan bu amcaya, işlemini hızlandırmanın dışında da yardımcı olabilmeyi isterdi. İlk defa günlerdir sorgulayıp durduğu “ne işe yarıyorum” un cevabını bulmuştu sanki. Seri bir şekilde işlemleri halledip istenen miktarı çıkarttıvermişti bile.

“Buyurun Orhan Bey, hayırlı olsun. Umarım her şey yolunda gider”

“Sağ olasın, çok teşekkür ederim kızım. Beklemiyordum bu kadar çabuk hallolacağını. Allah senin de işini rast getirsin hep.”

“Çok teşekkür ederim.”

İçi daralarak girdiği banka kapısından her ne kadar bir borcun altına girerek ayrılıyor olsa da ferahlayıvermişti Orhan Amca. Bankacısından tut şu önünden geçtiği inşaatta çalışan işçisine kadar herkesin ayrı derdi vardı işte. “Ölümü gösterip sıtmaya razı etme” durumunu şükretmek gibi göstermeye çalıştıkları bir gerçektir ama yine de kendisinden daha zor durumda olanların varlığını da inkâr edemezdi. Hem belki Defneciğin kaç zamandır ısrar ettiği gibi internette satışa başlarıydı. Hallederdi prensesi o işi, “*kirmizipabuc.com*” diye hayal kuruyordu ne zamandır, neden olmasındı?

Fakat önce eve gidip şöyle güzel bir çay demlemeliydi...



## Kızıma Hasret Günlükleri

*Dilek Yılmaz*

### 12. GÜN

Bu günlüğü yazmaya başlayalı tam 12 gün oldu güzel kızım. Özlem ve merakla geçen 12 koca gün. İlk günlerde kalemi elime alır almaz ağlamaya başlıyordum. O yüzden ilk sayfalarda bazı kelimeleri okurken zorlandın muhtemelen. Gözyaşlarının suçu... Ne garip değil mi? Gözyaşları bir silgi vazifesi de görürmüş. Öyle mi gerçekten? Gerçekten akan yaşlar istemediğin şeyleri silip götürür mü hayatından? Eğer öyleyse inan kör oluncaya kadar ağlamaya razıyım. Sen yola çıkmadan önce yaptığımız kavganın hatıralarını her ikimizin de hafızalarından silebilmek için yaparım. Bugüne kadar sorma cesareti gösteremedim. Yüz yüze olsak yine soramam biliyorum. Bu günlüğü döndüğünde sana verecek miyim? Ya da son nefesimle birlikte mi eline geçer? Onu da bilmiyorum. Zamansız bir mektup yazar gibiyim. Ama bir gün mutlaka okuyacağından eminim. O yüzden artık sormak istiyorum: Tüm bu karmaşanın ortasında Erasmus'dan dönmek için fırsatın varken evine gelmek istememenin nedeni o kavga mıydı? Seni o kadar mı kırdım? Eğer öyleyse bu dileğim geleceğimiz için olsun: Lütfen beni affet kızım!

### 13.GÜN

Her gün kanlı canlı karşımdasın. Artık teknoloji buna imkân verse de yani görüntülü konuşmaya, netice de sana sarılabiliyor muyum? Kokunu içime çekebiliyor muyum? Elini tutabiliyor muyum? Bak bugün dünkü gibi sakın duramayacağım. Şimdiden gözyaşlarım birikmeye başladı. Sulu gözün teki oldum çıktım. İyisin. Biliyorum. Ve buna şükrediyorum. Yüzün gülüyor. Güzel şeyler anlatıyorsun. Ama gerçekten öyle misin? Mutlu musun? Bizi üzmemek için mi öyle gülümsüyorsun. Sen her şeyi yiyemezsin mesela. Yemek seçersin. Ben bu kız oralarda ne yiyecek diye düşünürken, sen şimdi bu korkunç pandemi günlerinde karantina altında ne bulup, ne yiyorsun?

Sen de duygulusun benim gibi. Benim kızımsın işte. Durup durup ağlarsın. Sonra gelip biri sana sarılısın istersin. Şimdi içinden dalgalar yükseldiğinde gözyaşlarını tutuyor musun? Ya da yalnızlık içinde titriyor musun?

Bu günlüğü ne zaman elime alsam Boncuk yanı başımda bitiveriyor biliyor musun? Yazı masasından kalkıncaya kadar da dizlerimden inmiyor. Bu kedilerin inanılmaz güçleri var. Sanırım o hepimizden çok özledi seni.

## 21. GÜN

Dün telefonda paylaştığın yeni fotoğrafa baktım. Dışarı çıkmışsınız bir arkadaşınla. Onun da senin de yüzünde maske. Gözlerinizin içi gülüyor. Saçların biraz uzamış sanki. Açık bırakmışsın. Çok seversin onları. Baban hep kızardı hatırlıyor musun? Darlanmıyor musun o saçlarla öyle darmadağınık... diye. Ama sana çok yaklaşıyorlar. Süzölmüşsün sanki yavrum. Zaten incecik bir kızdın, daha da zayıflamışsın.

Ne büyük çaresizlikmiş. Gelmek istesem de gelemiyorum ya çıldırıyorum. Ne ülkeden çıkabiliyorum ne senin kaldığım ülkeye girebiliyorum. Tüm dünyayı sardı bu lanet virüs. Kapılar kapandı. Biz sınırlardan nefret ederken daha bir ayrıldık birbirimizden. Garip bir hal aldık. Ah be yavrum sabah akşam dua ediyorum senin için. Senin için ve tüm insanlık için. Bugünler geçtikten sonra neler olacak? Zor günler yaşıyoruz. Evet öyle zor günler ki yazdıklarımı hemen okumayacağını bildiğim için rahatlıkla yazacağım buraya. Benim de içimi dökmeye ihtiyacım var. Nefes alamıyorum çünkü. Küçücük alanlarımıza sığmak zorunda kaldık. Anneannen deden bir yerde babaannen büyükbaban başka bir yerde ve hiçbirimiz gidemiyoruz yanlarına. En çok da teyzen için endişeleniyorum. Her gün hastanede çalışıyor, evine de gidemiyor, yatakhane ayarlamışlar orada kalıyor. Ailesini tehlikeye atmaktan korkuyor. Haklı. Çok haklı. Servisinde iki yakın arkadaşı virüse yakalanmış, durumları ağırmış. Birini sen de tanırsın, Cemile vardı hani, teyzenin asistanı. İnsanları uyutuyorlar, ölüm öncesi uyku diyorum buna. Onlar entüpe etmek diyor. Yarı ölü insanlarla dolu hastaneler. Korkunç zamanlar bunlar. Ve bizim oturup bitmesini beklemekten başka yapabileceğimiz hiçbir şey yok.

## 25. GÜN

Sokağa çıkmayalı 26 gün oldu bugün. Artık evin içine sığmıyorum. Güneş açtı. Yataktan başka bir enerjiyle uyandım. Ama onu bastırmaya çalışıyorum. Tek mutluluğum senin bulunduğun ülkenin bizim ülkemize göre vaka sayısının daha düşük olması. En azından sen daha az risk altındasın. Belki bana söylediğinden daha çok dışarı çıkabiliyorsundur. Ama umarım çok dikkat ediyorsundur. Çünkü bu işin şakaya gelir tarafı yok. Dün bir öğretmen arkadaşımın haberini aldım. Benden gençti. Yeni atanmıştı. Adı Selim. Sen bilmiyorsun onu. Tanışmamıştın. Geleceğe nasıl da umutla bakan bir çocuktu. Yıllarca gönüllü çalışmış Doğu'da. Bize haftalardır 'bu virüs önce yaşlıları alıyor' dediler ama o daha gençti işte. Gitmiş. Cenaze töreni bile yapamadılar. Bir kutu içine koymuşlar, uzaylılar gibi giyinmiş birkaç kişinin eşliğinde toprağa verilmiş. Huzur içinde uyusun. Buraya özellikle not düşünüyorum onu. Unutmam elbet o güzel genç adamı ama yazıya dönüşen hiç unutulmaz ya ondan işte. Aklıma bunlar gelince dışardaki güneşin ışığı bile içimi ısıtmıyor. Ne olur yavrum dikkat et kendine. Sen, benim sana emanetimsin. Ne olur, ne olur, ne olur...

## 29. GÜN

Bugün yine gülen yüzünle bir fotoğraf paylaşmışsın. Menemen yapmışsın. Aferin kızıma. Demek kendi kendine bakabiliyor benim gülüm. Hatta arkadaşlarını da besliyor. Çok büyüdün değil mi miniğim? Zaten bu değişim programının amacı da büyüdüğünü kanıtlamaktı. Nasıl umutla çıkmıştın o yolculuğa. Bir yıl öncesinden deli gibi çalışmış, kredilerini tamamlamıştın. Gezecek tozacaktın dersleri düşünmeyecektin. Bu senin hayatının fırsatıydı. Vizenle tüm Avrupa'yı dolaşacaktın. Ama hayat garip işte. Kader dedikleri bu olmalı. Pat diye bütün planları alt üst edebiliyor. Bir yıl önce kimin aklından geçirdi bu pandemi? Yine de büyüdün be kızım. Orada uzun bir süre tekrarlanmayacak garip bir zaman dilimini tek başına yaşadın. Karantina da bile dostluklar kurdun. Unutulmayacak anılar paylaştın. Seninle gurur duyuyorum.

## 33.GÜN

Uzuyor. Uzayacak. Hâlâ ölüm rakamları geliyor. Hâlâ pik yapmasını bekliyoruz, sonra bir rutine inmesini sonra bulaşma hızını azaltmasını. Ne kadar sürecek kimse bir şey bilmiyor. Bekliyoruz. Hep endişeliyim. Hiçbir şeye odaklanamıyorum. Sıkılıyorum. Ve böyle düşündüğüm, mızımız bir insana dönüştüğüm için kendime kızıyorum.

Bir kadın var. Yıllardır tek başına savaşmış duruyor. Mantıksız bir kazada oğlunu kaybettiğinden beri yanıp tutuşuyor ama durmuyor. Hukuk savaşı veriyor. Senin fotoğraflarına bakarken onun sosyal medya hesabına göz atmadan duramıyorum. İnsan diyorum, bir anne bu acıyla nasıl yaşar? İçselleştirince o kadının duygularını inan dayanamıyorum, binlerce parçaya ayrılıyor yüreğim. Böyle acılar içinde yanıp kavrulan ne çok anne var çevremizde. Bizim bilmediğimiz, bildiğimiz ama duymadığımız, görmediğimiz, kör kaldığımız ne çok anne. Sonra işte daha çok kızıyorum kendime. Evimdeyim, güvendeyim. Sen yurdundasın, sağlıklısın. Tek yapmam gereken beklemek. Sabretmek ve güçlü olmak. Yapabilirim, yapacağım!

### 37. GÜN

İlk gün yazmamışım, gittiğin ilk hafta hasretin öyle güçlü vurdu ki beni albümleri çıkardım. Saatlerce tek tek fotoğraflarına baktım. İçlerinden her yaş için birini seçtim. Yatak odamda duvara astım. Ortasında bana ilk yaptığın anneler günü resmini de koydum. Öyle güzel oldular ki sanırım sen döndükten sonra da kaldırmayacağım. Her gece uykuya dalmadan önce onlara bakıp seninle konuşuyorum. Acaba duyuyor musun? Hayır! Eminim duyuyorsun. Seni çok seviyorum kızım.

## Koronalı Günlerde Vicdan Körleşmesi

Arif Kamil Olgun

Tam bir buçuk aydır evde mahpusum. Evden dışarı çıkmam yasak! “65 yaşın üzerindeysen çıkamazsın arkadaş... Yasak” deniyor. Dışarıda polislere yakalanırsam, emekli maaşımın iki katı tutarında ceza keserler. Korkup kaçarsam, arkamdan ateş edip, kalbimden vurabilirler. Ve ben ölürüm. Yetmez... Ölerек, görevleri başındaki polisleri engellediğim için, gıyabımda yargılanıp mahkûm olabilirim de...

Ne heybetli ve doğurgan bir laftır bu “Yasak!” Önüne bir sürü fiil getirerek, “yasak hemşerim... Yasak” dersin, olur biter. Gına getirtecek, ömrünüzü karartacak, sağlığınıza tehdit edecek kadar çoktur bu yasaklar. Bunca yasak yetmiyormuş gibi başımıza bela bir de Covid 19 yasağı ekleniyor. Ödüm kopuyor. Korkum, Tanrının onu başımıza tebelleş etmesinden değil. O, bunu yapmaz... Biliyorum. Gel gelelim, birilerinin bu musibeti bir lütfâ çevirivermesine, kendisiyle uzak, yakın bir ilişkisi olmayan bu salgını, bizler için ceza olarak göstermelerine ses çıkarmadan, sadece izlerse? İşte bu düşünce ürkütüyor, çok korkuyorum. Onunla yüz yüze gelip gözlerine bakmak, Tanrım “yapmazsın değil mi” demek istiyorum. Hem de Korona ’nın her yerde fink attığı, tozu dumana kattığı, insanoğlunun yüreğine korku salarak evlere, kapalı mekânlara hapsedildiği günlerde düşünüyorum. Görece, küçücük bir özgürlüğümün, sağlığımın tehlikede olduğunu fark ediyorum. Sağlıklı bir özgür iradenin ne kadar kıymetli olduğunu öğreniyorum.

Bu şaşkın düşünceler içinde ne yaptığımı ne yapıp ne yapmamam gerektiğini bilmez, aklımdan geçenleri denetleyemez durumdayken, kendimi Tanrının huzurunda buluveriyorum. Balkondaki, bir ayağı aksak masada karşılıklı oturuyoruz. Sokakta, caddede ve çevrede kimse yok! Önce korkuyorum. Her zaman 50 civarında seyreden nabzım, 190 lara vuruyor. Ve birden göz göze gelince onunla... Sakinleşiyorum. Bana ne kadar benziyormuş diye geçiriyorum içimden. Düşüncelerimi okumuş gibi gülümsüyor. Okumuş gibi değil... Okuyor diyorum. Ben de gülümsüyorum ve anlıyorum ki çoktan

sohbete başlamışız bile. ‘Beyaz Kaftanlı adamın’ ve Papanın bundan haberleri olsaydı, kim bilir bana nasıl kızarlardı? “Onları pas geçerek doğruca Tanrının huzuruna çıkmayı nasıl düşünebiliyormuşum? Bu ne cüretmiş? Bu ne utanmazlık, haddini bilmezlikmiş? Kendilerine ve “Kutsal Makamlarına” hakaret eden bu zat neye, kime güveniyormuşum? Gibi...

İşte tam bunları kafamdan geçirirken, tekrar göz göze geliyoruz. “Ben varım ve seninleyim” anlamında gözlerini bir anlığına kapatıp açıyor. İnsanın kendine bile güvenemeyeceği, zoru görünce kendine nasıl ihanet ettiği, işkencecilerine pes edip, utanç verici sözde itiraflarını imzalamaları defalarca görülmüşken, “acaba” demeden nasıl düşünebilirim ki? Gözlerinin içine, ta derinliklerine uzanmak için bakıyorum. Kırpığı bile kıpırdamıyor.

“Ya bileceksin... Ya da inanacaksın! Seçimini yap.”

İnsan kurnazlığını kullanıveriyorum anında. Kendiliğinden, ansızın oluyor bu:

“Sen olsaydın ey ulu Tanrım, bunlardan hangisini seçerdin? Bilmeyi mi, yoksa inanmayı mı?”

Bu sefer kahkahayla gülüyor. Uzun uzun gülüyor. Gerek gülüşünün tınısı ve gerekse bana bakışındaki acıma tonu, yüreğimi delik deşik ediyor. İçimi hüznün, ruhumu umutsuzluk kaplıyor. Gözlerine kenetlenen bakışlarım önüme düşüyor. Dokunsalar ağlayacağım. Elini omuzumda hissediyorum. Sıcaklığı içime yayılıyor. Bunun kattığı cesaretle, tekrar gözlerine bakabiliyorum. Tam bir baba gibi bakıyor. Kararlı bir şekilde:

“Ben Tanrırım... Ezelden ebede her şeyi bilirim. Bana ‘sanı’ gerekmez! Gerektiği kadarını size öğretiyorum. Öğren, ‘oku!’”

“Nasıl? Nerde? Neyi bulup okuyacağım?”

“Size sınırsız düşünme, düşünceleri okuma, gerçeklere ulaşma iradesi verilmiştir”. (...)

Tanrıyla karşılıklı sohbetimizin büyük bir bölümünü ve ayrıntılarını şimdilik kendimde saklı tutuyorum. Yeri ve zamanı gelince, başkalarıyla paylaşabilirim.

Daha çok “günün mana ve ehemmiyeti” üzerinde konuşuyoruz. Olan biten hakkında düşüncelerini, olacaklar hakkında yorumlarını “niyaz” ediyorum. İnsani acziyet içindeki bir fani olarak, korkularımdan beslenen ne çok soru varmış kafamda... Şaşırıp kalıyorum. Kendimce en acil, en can alıcı soruyu soruyorum:

“Ulu Tanrım, ne olacak bu dünyanın hali?”

“Bu, tamamen size bağlı ey kulum... Anlıyor musun? İklim değişikliği, küresel ısınma gibi her çeşit musibetin, olan ve süren Covit-19 gibi her felaketin sorumluluğunu bana yüklemekten, sizden farklı düşünen, farklı hisseden şahıs ve grupları günah keçisi yapmaktan vazgeçin. Hele hele bunlar üzerinde ahkâm kesenlere, riyakâr, bencil, hırslı ve paradan başka bir değer tanımayan açgözlü müstevlilere asla inanmayın. Korkmayın.”

“Bütün bu olaylarda, bireylerin karar ve eylemlerinde, insanların birbirini yemelerinde, belli bir kesimin, iç ve dış mihraklarla eşgüdümlü olarak kendi devletini hileyle işgal etmelerinde, toplumun sevk ve idare mekanizmalarını ele geçirmelerinde senin bir dahlin yok mu yani?”

Hani, biz başımızı hafice sağa ya da sola “Allah Allah” diyerek çeviririz ya... Onun gibi yapıyor. Dudaklarında yine de sevecen bir tebessüm, kesinlik abidesi bir tavırla:

“Hayır, yok!”

“Küresel ısınmayı, Corona salgınını, Gey ve lezbiyenlere, transseksüellere, Lutilere, özgürce aşk yaşayanlara kızarak başımıza sarmadın mı bu felaketleri?”

“Asla! Söyle sana... Neyim ben?”

“Sen, “en yüce iyi” sin.”

“Salgın yüzünden evlere sığındığınızda, çevreyi ve havayı kirleten otomobilleriniz, tren ve uçaklarınız, fabrikalarınız durunca, doğanın kendini onardığını görmediniz mi? Doğadaki kötü gelişmelerden sizlerin sorumlu olduğunuza dair bir kanıt değil mi bu? Açgözlü davranıp çok tükettiniz, çevreyi

kirlettiniz doğayı tahrip ettiniz, karbon salınımıyla küresel ısınmaya sebep oldunuz. Söylesene, bütün bu olup bitenden hâlâ benim sorumlu olduğumu söyleyenlere inanacak mısın?”

“Hayır. Bu Corona salgını süreci içinde doğadaki iyileşmeleri izledik. İsveçli küçük kızın çığlıklarını duyduk. Bütün kötü gelişmelerden İnsanlığın sorumlu olduğunu anladık. Ayrıcalıklı şahısların, gurupların, sınıfların, yalan ve hileyle büyük kitleleri oluşturan insanları, kendi çıkarları uğruna kullandıklarını gördük. Artık üzerine ölü toprağı serpilmiş kesimlerden çekinik sesler bile duyduk. Bu yetmez! Özgür iradelerin “güzel”, “doğru” ve “iyi” için direnmeleri, birlikte mücadele etmelerinin gereğine ikna olduk ey Tanrım! Ancak, anlamadığım bir şey var. İnsanların dünyayı talan, yeryüzünü viran, iklimini perişan etmelerine seyirci kalarak dünyamızı gözden mi çıkardın?

“Yok, öyle bir şey! Ben size akıl- fikir verdim. Okuyun, öğrenin araştırın dedim. Gerisi, sizin bileceğiniz şey! Üstelik dünyayı çok sever, buraya sık sık uğrarım. Burada olan çevresel kirlilik, iklim bozulması sizin bilgisizliğiniz, aptallığınız ve bencilliğiniz yüzünden oluyor. Benim için “en yüce iyi” dememiş miydin? “İyi” dediğin benden, insanlara özgü böyle bir kötülüğü nasıl beklersin? Evrenin, hassas dengeler üzerinde kurulu kendi yasaları vardır ve onları uygular.

“Anladım. Dünyada ters giden hiçbir şeyi sen yapmıyorsun. Erozyondan, okyanusların kirlenmesinden, küresel ısınma ve dünyanın çoraklaşmasından sen değil, biz inşalar sorumluyuz. Söyler misin yüce Tanrım, neden insanları eşit değil de bu kadar türlü çeşitli yarattın? Birileri akıllıyken, bazıları aptal, diğeri güzelken, ötekisi çirkin, çoğu insana, kadın- erkek arasında cinsel çekim verirken, hakir görülen LGBT’leri neden yarattın?”

“Yok, öyle bir şey! Ama bunu sana açıklamak, benim için bile kolay değil. İnsanlar, tıpkı parmak izleri gibi birbirinden farklı kişiliklere sahiptirler. Türediğiniz ilk canlıdan itibaren, ana babanın devraldığı genler, eşeyli döllenme sonrasında Ana Tanrıça ’nın yumurtası tarafından, evrensel yasalara uyumlu, ama pratikte gelişigüzel bir kendiliğindenlikle sentezlenerek, “bircik” bireyler yaratılır. Buna ben bile karışmam anladın mı?



Bu yaratım sürecinde Ana Tanrıça, ceninden gelen taleplere yanıt vermeye ayarlar kendini. Çünkü o gerçek bir Tanrıçadır ve ceninden gelen her ihtiyacı karşılamak ister. Nihayetinde gelişip doğan her bebek, geleceğin biricik, özgün ve saygın bir bireydir.”

“Aaa... İnsanların şöyle ya da böyle, zengin ya da fakir olmalarından sen sorumlu değilsin yani... Vay be! Pardon Yüce Tanrım, “Ana tanrıça” dedin, bir de Ana Tanrıça mı var?”

“Her insanın anası, onun Tanrıçasıdır. Ne kadar insan varsa, o kadar da tanrı anlayışı vardır aslında. Her bir bireyin, yaşadığı toplumda, oluşan kültürel, düşünsel ve teknolojik ürünlerin karmasında, kendine özgü bir şahsiyeti oluşur ve buna uygun bir Tanrı kavramı üretir.”

Yeterli bir cevap almış mıydım? Hala içimde bir ses, “yeteri kadar aydınlanamadım” diye mızızlanıp duruyor. Karanlıktan sızan o cılız sesi duyuyor:

“Bak sana ne diyeceğim, lezbiyen, eşcinsel, transseksüel olmak, “özgür bir tercihle tecelli ediyorsa” eğer, tersi de mümkün olmalıydı. Onları kınayanlara de ki:

‘Ey gafiller... Madem eşcinsellik, kişinin kendi tercihidir, o zaman siz de onu tercih edin de görün bakalım, -“imiş” gibi değil tabii - gerçekten eşcinsel olabiliyor musunuz, yoksa olamıyor musunuz? Onlardan biri olma hali, bireyin seçip ezberlediği bir rol, sahnede oynanan bir oyun değildir.’

“Onlar sana, asla samimi bir yanıt vermeyeceklerdir. Çünkü onların kulakları sağır, yürek gözleri gibi gözleri ve vicdanları da körleşmiştir.”

Böyle buyuruyor Tanrı. Ve sonra arş-ı alaya yükselip gözden kayboluyor. Yalnız kalıyor, mahzun oluyorum. Birden, telefonumun çalmasıyla irkiliyorum. Arayan Dr. Kızım: “Baba... Birkaç kere aradım, açmadın. Uyumuş muydun?” “Yok” diyorum. “Duymamışım.” (...) Yoksa uyumuş muydum?..

## Mutlu Tesadüf

*Elvan Arpacık*

Serendipity; yıllar önce çok sevdiğim yazar Yıldırım Türker'in bir makalesinde karşılaşmıştım Türkçesi mutlu tesadüf anlamına gelen bu sözcükle. Yazar sözcüğü serendipçe olarak kullanmıştı.

Yaşamıma mutlu kaza, mutlu tesadüf, umulmayan bir ışık olarak girdin Covid-19; şaşırmış olmalısın, herkes senin yüzünden düştüğü durumlardan yakınırken, benim neredeyse seni kurtarıcım olarak görmeme.

Şaşırma; öyle şeyler vardır ki, dile getirilmesi tanımlanması zordur ama yaşamaktan kaçınamazsın, o seni bulur, kendine mahkûm eder. Kader der kimisi, ben ne diyeceğimi bilmiyorum, bulamadım bir tanımlama, sadece yaşıyorum.

Bana neden iyi geldin biliyor musun ya da fazla etkilemedin? Hayır; ben zaten evdeydim, benim için değişen bir şey olmadı değil cevabım ya da oh doğa kendine geldi, yeni bir toplumsal düzen gelecek falan değil. Tam olarak tanımlayamadığım ama yine de anlatmaya çalışacağım bir durumdaydım uzun zamandır, belki de yaşamım boyunca. Tribünden yaşamın karmaşısına uğultusuna bakıyor, kulaklarımı kapatarak locama saklanıyordum. Bu ürkütücü, öğütücü çarkın dişlileri herkes için aynı hızla dönmüyordu. Adım adım, yıl yıl, yaş yaş, ay ay, hafta hafta, gün gün... beni kemirmeye başladı. Bütün bu yıllar aylar günler ve saatler, göğsün ortalarına gelen bir noktada sıkışmaya ağrımaya başladı.

İnsanların kendilerine göre dertleri sıkıntıları vardır. Gençken çok farkında olunmaz, olursa da yıllar vardır üstesinden gelmek için, umut vardır. Ne bileyim, sen korkaklık de, ben beceriksizlik... olmadı, dikiş tutmadı bir türlü. Kendimi hiçbir zaman, sabah gül yaprağına damlamış çiğ damlası gibi hafif duyumsamadım. Çok şeyin üstesinden geldim. Ama yıllar ilerledikçe, giderek kan kaybettiğimi fark ettiğimde ömrümün yarısından çoğu geçmişti. Elimde bir

çekiç soluksuz oyun konsolundaki her yuvadan başını uzatan kafalara vuruyordum; birine, ikisine, üçüne, beşine yetişsem de bitmiyor sürekli çıkıyordu. Kurgu buydu.

Kendini benim gibi oyuna çok kaptıranların sayısı ohoo ne sen sor ne ben söyleyeyim, bir kısmıyla hayat beni karşılaştırdı, yarı ölüydüler.

Covid-19'cuğum, yaşam aslında çok sade bir döngü. Doğarsın, büyürsün ölürsün. O döngü sırasında oluyor ne oluyorsa. Çocukluğunun tadına varamadan büyütüveriyorlar kimilerimizi aniden. Har har har koşmak o zaman başlar. Özellikle çevrendekiler tadına vara vara büyüyüp gençliğe adım atarken sen çoktan yaşlılığa geçmişsindir. Bir şeyler yapayım dersin, aile kurayım, iş bulayım, köklenme arayışı çağırır seni. Etrafındakiler köklenir, genişler, gönenirken yalnızlaştığını dakika dakika duyumsarsın.

Öyle böyle değil, yalnızlığa övgüler döktüren dizeleri sosyal medyada paylaşmaya benzemez bu! Seni dünyaya kafa tutuyor sanır kimileri, kıskanır bile, vay be kadına bak! Çaresizliğini özgürlük, farklı görünme çabası diye küçümseyen bile çıkar. Yani Covid-19, insanlar John Locke'un dediği gibi bir tabula rasa -boş beyaz levha- ile doğarlar ama o levhaya hep aynı şarkının görünmez notaları yazılıdır. Çoğunluk şaşırmadan ezberler. Herkes aynı yolu izler; evlenir, ürer, boşanır, bir yastıkta kocar, güler ağlar, bu süreç kuşaklarca birbirini izler. Bütün bunlar olup biterken bir sürü dert yaşanır ama süreç aksamaz! İşte o dertlerin dozları değişkendir. Ya da muhataplarının dayanma dereceleri.

Covid-19, biz dünyaya gelirken nelerle karşılaşacağımızı bilmeyiz. Elimizde toplumsal kültürün burnumuza dayadığı hazır reçeten başka bir şey yoktur. Ama o hazır reçete her bünyeye uygun olmuyor. Aslında çok güzeldir, masallardaki gibi onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine... Ne murada erersin ne de bir yerlere çıkarsın, çünkü paylarımızı ne düşeceği bilinmeden hepimizden aynı şeyler beklenir.

Yani bilmiyorum bir şeyler anlatabildim mi? Sen Çin'den başlayarak ülkeleri turlamaya başladığında buraya geldiğin zaman bu "mutlu tesadüfü"

yaşayacağımı bilemezdim. Çok da abartmak istemem “tesadüf” iyi de “mutluluk” demeyeyim.

Benim derli toplu görünen minik yaşamımdaki dağınıklığa sığmaz mutluluk. Çoğunluğun senin teşrifinle yaşamaya başladıklarını ben hep yaşıyordum. Ruhum karantinadaydı, beynim özgür. Çatışıp duruyorlardı. Bu çatışma beni kemiriyor tüketiyordu. Çoğunluğun bu dönemde yaşadıklarını ben çok öncelerden beri yaşıyordum. Önay Sözer’in Sonradan Yaşamak adlı bir kitabını okudum bu yakınlarda, benimki de önceden yaşamak olsun.

Kafka; bilen bilir, sen bilmesen de işte onun kitaplarındaki gibi görünmez bir pranga ile bağlıydım kendi görünmez hücreme. Çevremdekilerden kimilerine göre ben bu prangalara gönüllüymüşüm, nasıl oluyorsa bu! Kendi yaşamlarının penceresinden bakarak karşı pencerede olup biten hakkında hüküm vermek kolay geliyor insanlara ben de yapıyorum bunu çoğu zaman. E ne de olsa aynı fabrikadan çıkmayız hepimiz. Aynı eğitim, aynı kültür.

Benim görünmeyen prangalarım, ki aslında herkesin görünmeyen prangaları vardır, iş, aile, şu bu. Bu yüzden Kafka çok benimsenmiş olabilir. Ama onlar bu prangaları yaşam pratiğine uydurmuşlar. Herkes için olağan şeyler yüklerini hafifletiyor, keyifli yanlarını bile bulmuşlar. Düğünler, torun büyütmele, çekilenin gelecekte meyvesini alacak olmanın doyumunu.

Evet, şimdi buldum, prangalar amaçlarımızın, iradelerimizin, -özgürlük demiyorum, çünkü özgürlük elde edilebilen ama bedeli çok ağır olan bir yaşam biçimi, tabii bilinçli özgürlükten söz ediyorum sorumsuzluktan değil- önüne tıkaç olan her şey. Benim de böyle elimi kolumu bağlayan ve bir defacık bahşedilmiş yaşamımın, gözümün önünde bahar güneşi altında hızla eriyen buza dönüşüne katlanmak zorunda bırakan bazı tıkaçlarım var.

Kimimiz hep yaşamın planlarına yenilir. Bu süreklilik kazanınca, hep olagidecek sanısı insanı bualtır.

Peki, sen niye mutlu tesadüfsün? Bütün bu içsel karmaşada senin hayata verdirttiğin mola etrafımdakilerin hızını kesti de ondan. Etrafımdakilerin hızı kesilince benim görev ve sorumluluklarım birdenbire azaldı. Sakinleştim. Sakinlik bir iç zenginliğe dönüştü. Hayatıma hiçbir şey katmayan, biteviye

tekrarlanan sorumluluklar ve yaşamın uğultusu azaldı. İnsanlar, ah insanlar, bu yavaşlıktan da bir şeyler çıkardılar, hurra diye sosyal medyadan şunu da yapalım bunu da yapalım başlandı. Günlük yaşam sosyal medya üzerinden kaldığı yerden sürdürülmeye çalışılıyor şimdilerde. Olabildiğince ayak uydurmaya çalışıyorum. Hayır durulmuyor, duranın ölü muamelesi gördüğü bir kültürde biçimlenmiş varlıklarız biz. Tempo, tempo tempo diyen ses susmuyor, sen topyekün soyumuzu yok etmedikçe susmayacak sanıyorum.

Herkesin senden köşe bucak kaçtığını sanma. Ve sanma ki herkes yaşam enerjisiyle dolu! Ben de bayılırim demli bir çayı sakince, bir ağaç altında yudumlamaya, bir iki dostumla karşılıklı kahve içmeye. Ama bu bütünlenmeyi sağlamaz, asla ama asla, kahve bitince sen sensindir, o da o. Sabah gözünü açtığında böğründe bir ağırlıkla uyanır mısın sen, günü atlatıp bir an önce uyusam ve sürekli uyusam der misin, güneşin kışkırtıcılığına rağmen üstelik; demezsin, farklı varlık kategorisindeyiz.

Bence hayattan zevk alanlarla uğraşma, bırak yaşamın keyfini çıkarsınlar. Onlar, kendilerinin sürekli yaşadıkları olağan yaşamlar için, 30 yıl 40 yıl çaba gösterip de başa saranları nasıl olsa anlamayacaklar. Anlasalar ne yapabilirler ki?

Seni bu tarafa bekliyoruz. “Kadehinde zehir olsa ben içerim bana getir” diyenlerin tarafına.

Virüs olarak canlı varlıkların yaşam güdülerinin çok güçlü olduğunu biliyorsun ve söylediklerimin yoğun bir bunalım hesaplaşması olduğunu düşünüyorsun değil mi? Bilmem ki, yani nereden baktığına bağlı...

## Sızı

*Işıl Şenol*

Evden çıkarken yerimde duramıyordum. Akşam yağan bahar yağmurunun toprakta bıraktığı nem, sabahın serin esintisiyle birleşip yüzümü yalayınca içim mutlulukla doldu. Bu sabah güzel şeyler yemiştim. Uzun zamandır düşlerini kurduğum, sürekli rüyama giren yiyecekler. Her zaman böyle olmazdı. Demek ki bugün güzel geçecekti. Hayat bana göre güzel şeyler yemek, sokaklarda özgürce koşup oynayabilmek bir de sevdiğimle sonsuza kadar mutlu yaşamaktı.

Kapıyı kilitlerken Can, sahibimin adı buydu, gözlerimin içine baktı. Boynuma tasmamı geçirmek için eğildiğinde kuyruğumu sallayarak yüzünü yalamaya çalıştım ama bu sefer farklı bakıyordu. Daha önce hiç böyle baktığını hatırlamıyorum. Bu bakışlar ne anlama geliyordu? Acaba kötü bir şey mi yaptım? Gerçi kötü bir şey yaptığım zaman Can'ın nasıl baktığını bilirim. Bu, onlardan farklıydı. Mesela daha küçükken, çişimi tutamadığımda nasıl kızdığını hatırlıyorum. “Bu böyle olmaz, ne zamana kadar evime çiş yapacaksın küçük hanım” demişti. İşte o zamanlar gözlerinin içi büyüdü ya da bana öyle gelirdi. Masanın altına saklanırdım. Ağlayasım gelirdi çünkü bunu isteyerek yapmıyordum. Tutmayı ne kadar istesem de başaramıyordum. Aradan bir süre geçince Can'ın sesi yumuşar, neredesin kızım hadi çık artık, derdi. O sesi duyunca kızgınlığının geçtiğini anlar, ortaya çıkardım. Kendimi tutamayıp üstüne atlar, yüzünü yalamaya başlardım. Bu seferki kızgınlıktan farklı bir bakıştı. Son zamanlarda biraz farklı davranıyordu. Sürekli telefonla konuşmaya başlamıştı. Evden çıkarken de yüzünden kulaklarına doğru uzanan bir şey takıyordu. Benimle de fazla ilgilenmiyordu. Ne kadar oyun yapsam, topu getirip ona versem de benimle hiç oynamıyordu. Git başımdan diye bağırmıyordu. Artık beni sevmiyor muydu?

Yürümeye başladık. Adımlarımı onun adımlarına uydurarak yürümeyi öğrenmiştim. İlk geldiğim zamanlar koşarcasına yürür, tasmamı çekiştirip Can'ı da peşimde koştururdum. O zamanlar koşmalıyım diye düşünürdüm. Bir süre sonra koşturmadan yürümeyi öğrenmiştim. Parka gelince Can tasmamı çıkarır

ben de kendimden geçercesine koşup oynardım. Ara sıra parka başka arkadaşlarım da gelirdi. Onların yanında sahipleri ve boyunlarında tasmaları yoktu. Ne güzel diye düşünürdüm, özgürce oynayabiliyorlar. İlk karşılaştığımızda onlarla oynamak istemiştim. Onlarsa önce kıpırdamadan durup alçak bir sesle hırlamışlardı. Can telaşlı bir şekilde buraya gel kızım diye bağırmış ama ben dinlememiştim. Hepsine sürütünüp koklamış, yeni yetme sesimle havlamıştım onlara. Bu sesi duyunca benden bir zarar gelmeyeceğini anlamış olmalı ki onlar da benimle oynamaya başlamışlardı. Sırayla birbirimizi kovalayıp çimenlerin üstüne yatıyorduk. Bir süre sonra Can tasmamı takar ve parktan ayrılırdık. İlk önce ayrılan hep biz olurduk. Neden diğer arkadaşlarımı kimse alıp götürmüyordu? Onlar sabahtan akşama kadar diledikleri gibi koşturup çimenlerin üstüne yatabiliyorlardı. Bunu çok kıskanırdım çünkü evde çok sıkılıyordum.

Can beni sadece sabah ve akşam dışarı çıkarırdı. Sabah çok erken çıkardık. Eve gelince Can giyinir, çantasını alır giderdi. Son zamanlardaysa beni bir kere çıkarıyordu. Artık kendisi de çantasını alıp gitmiyordu. Evde vakit geçiriyordu. Ne güzel diye düşündüm önce. Artık birlikte daha çok vakit geçirebileceğiz, canım sıkılmayacak. Bir süre sonra hiç tahmin ettiğim gibi olmadığını anladım. Can çok stresliydi. Bilgisayardan başını kaldırmıyordu. Orada başka insanlarla görüşüyordu sürekli. Ben topla yanına gidince bana bağırıyordu. Ben de ona gözükmemek için masanın altına saklanıyordum. Acaba kötü bir şey mi yaptım diyordum sürekli. Yoksa artık büyüdüğüm için beni sevmiyor mu? Dışarıya kendine ve bana yiyecek almak için çıkıyordu sadece. Çıkarken de yüzüne yine o şeyi takıyor, ellerine de bir şey geçiriyordu. Niçin böyle şeyler takıyordu anlamıyordum.

Bir gün telefonda konuşurken bağırdığımı duydum. Olmaz, nasıl böyle bir şey yaparım, uzun zamandır benimle birlikte. Onsuz yapamam diyordu. Konuşurken ağlayarak bana bakıyordu. Hemen gidip onu teselli ettim. Kuyruğumu sallayarak yüzünü yaladım. Onu neşelendirmeye çalıştım. O üzülünce ben de üzülüyordum çünkü.

Arabanın yanına gelince durduk. Can kapıyı açtı beni arka koltuğa oturttu. Parka gitmiyorduk demek ki. Çok şaşırılmıştım. Nereye gidiyorduk peki? Yoksa yine

o sivri uçlu şeyleri etime batırdıkları yere mi? Orayı hiç sevmiyorum, çok kötü bir kokusu var. O kokuyu duyunca tüylerim diken diken oluyor. O sivri şeyler de canımı yakıyordu.

Can arka koltuğun camını açtı, yola koyulduk. Gözüm Can'daydı. Yüzüne yine o şeyi takmıştı. Belki de bugün başka bir parka gidecektik. Bir ara telefon çaldı. Gergin bir sesle konuşuyordu. Evet şimdi yoldayız diyordu. Gergin olunca ortaya bir koku yayar, o kokuyu artık tanıyorum. Hav diye bağırdım arka koltuktan. Yok bir şey kızım, sakın ol dedi. Her zamanki güven veren ses tonu gibi değildi. Uzun bir süre gittik. Artık o biçimsiz, kutu gibi yüksek evleri görmüyorduk. Yolun kenarında parklardaki gibi o upuzun, yeşil ağaçlardan görüyorduk.

Araba yavaşlayıp yoldan içeri kıvrıldı. Buradaki yol farklıydı, sarsılarak ilerliyorduk. Can kapıyı açınca hemen fırladım dışarı. Birlikte yürümeye başladık. Burası gittiğimiz parkların hiçbirine benzemiyordu. Her yer yemyeşildi başını ve sonunu göremiyordum. Burada dönüp durmak zorunda kalmadan istediğim gibi koşabilirdim. Bir süre yürüdükten sonra Can eğildi ve bana uzunca baktı. Yine anlayamadığım o bakış vardı. Hemen yüzünü yalamaya başladım. Can da beni okşadı. Ellerindeki sıcaklık biraz fazlaydı sanki.

Tasmamı çıkardı. Bugün demek ki bu harika kocaman parkta oynayacaktım. Sabah sevdiğim yiyecekler, şimdi de burası. Tasmam çıkınca yerimde duramadım, koşup zıpladım. Burayı çok sevmişim ama nedense hiç arkadaşı yoktu. Hatta ağaçlardan başka bir şey yoktu. Bir süre koşturduktan sonra Can'ın ayakları dibine uzanıyor ona oyunlar yapıyordum. Evdeyken oynadığımız top da Can'ın elindeydi. Uzun zamandır oynamamıştık. Can topu birkaç kez fırlattı ben de koşarak alıp getirdim. En son fırlattığında yine koşarak almaya gittim. Geri döndüğümde Can yoktu. Yanlış yere mi geldim? Doğru yere geldiğimi biliyordum çünkü Can'ın kokusunu duyabiliyordum. Kokusu buradaysa kendisi neredeydi? Ağzımda topla oraya buraya koşturdum. Koku belli bir noktada yoğunlaşıyordu. Bu, birlikte geldiğimiz taraftı. O yöne doğru gittim ama yoktu. Kaç kez koştum, kaç kez durdum. Yorulmuştum, topu bir kenara bıraktım. Acaba Can'ın başına kötü bir şey mi geldi?



Havlamaya başladım, uzun bir süre havladım. Etrafta hiç kimse yoktu. Ne başkası ne de Can. Susamıştım, acıkmıştım. Koşmaktan patilerim de acımaya başlamıştı. Hava karardığı halde gelen giden yoktu. Can nereye gitmişti? Bense bir yere gitmezdi. Muhakkak başına bir şey gelmişti. Etrafı yüzlerce kez dolaşım. Yorgunluktan arabayla durduğumuz yere uzanıp kaldım. Can'ın kokusunu artık alamıyordum. Ağlamaya başladım. Karanlıkta dışarıda hiç uyumamıştım. Dışarı ne kadar serindi. Ağlayarak uyuyakalmışım. Rüyamda Can'ı gördüm. Yine koşuyor, oyunlar oynuyordum. Can da bana gülümsüyordu.

Gözümü açtığımda nerede olduğumu anlayamadım. Sonra ağaçlarla dolu bu kocaman yerde olduğumu, buraya nasıl geldiğimi hatırladım. Can hala yoktu. Beni bırakıp gitmiş olabilir miydi?

## Son Bakış

*Güven Yaman*

Sevgili Özge,

Sana bu mektubu maalesef yaşadığım kötü olaylar nedeniyle yazıyorum.

Martın onuydu ve aslında diğer günlerden farksızdı. Etfal'deki randevum için Şişli'ye geldim, ara sokaklardan geçerek Bomonti binasına ulaştım. İlacımı yazdırdım ve çıktım. Genelde Şişli'den dönüşte teyzelere gider, Derin'i severdim ancak taşındıkları için bundan mahrum bir şekilde alt sokakta Taksim'e giden otobüse bindim. Yolda hep anılarımız aklıma geldi. Bilmem hatırlar mısınız? Konser çıkışı buradan yürüyerek seni eve bırakmıştım. Kahvelerimizi alıp yürürken bana duyduğun bir sözden bahsetmiştin. "İnsan âşık olur, kendine âşık eder" demiştin bu sözü konuşmuştuk seninle. Bence doğru bir sözdü. Sen de kendini bana âşık etmiştin. Bunu söyleyememiştin yürürken sana. İzlediğimiz filmlerden bahsedip birbirimize filmler önermiştik. Duvarlardaki afişlere bakıp bir sonraki etkinliğimizi seçmeye çalışmıştık. Gülüp eğlenerek yürümüştük. Bu yol bizim yürümeyi sevdiğimiz bir yoldu. Çok güzel sohbetler etmiştik bu yolda. Ancak bir süredir çok boş tartışmalarla birbirimizi üzmüştük ve konuşmuyorduk. Bugün yanına gelmek istiyordum fakat ikimize de biraz ders olsun istemiştin. İlk fırsatta yanına gelecektim. Gelecektim diyorum çünkü gelemedim. O akşam Sağlık Bakanı televizyona çıktı ve ülkemizde ilk vakanın tespit edildiğini söyledi. Günler günleri vakalar vakaları izledi. Sayılar arttıkça yasaklar geldi. Ben senin yanına gelemedim. Farkında olmadan birbirimizi cezalandırmış olduk. Hasret kaldık böylece.

Sana bu mektubu yazmamın asıl nedenine gelirse Özge, yirmi dört Nisan'da koku ve tat alamadığımı fark ettim. Bunlardan mahrum kalmak nasıl zormuş bilir misin? İnsan neyden mahrum kalsa onun kıymetini anlıyormuş. İçtiğim kahvenin tadını alamayınca durumu fark ettim. Bu ne beter bir durummuş.

Hemen maskemi takıp hastaneye gittim. Durumu anlatınca bir kabinin önüne getirdiler ve test yaptılar. İki gün sonra açıklanacak dediler. Hafiften nefes

darlığında başlamıştı. Ben bunun astımımdan dolayı olduğunu düşünerek kendimi teselli etmeye çalışıyordum.

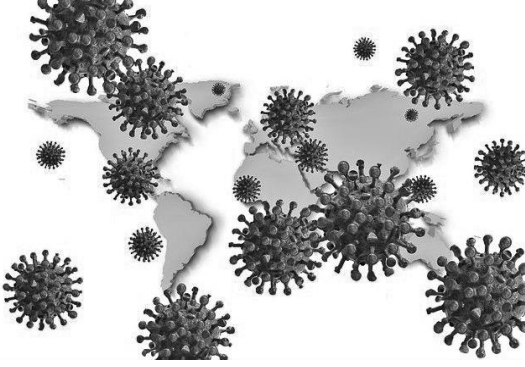
İki gün odamda kaldım, çıkmadım. Sonrasında test sonucumu görmek için telefondan sisteme girdim. Belirtilerini göstermeye başlasam da bu gerçekte yüzleşmek istemiyordum. Her şey benim kuruntum olabilirdi. Sistemi açtım ancak sonuç sayfasına girmem zaman aldı ve bu zaman arttıkça korkumda artıyordu. Sonuç sayfasını açtığımda pozitif yazısını görmemle diğer tüm dertlerimi unutup kendimi ölüme çok yaklaşmış hissettim. Beynim donmuş gibiydi ve vücudumu bir ürperti sarmıştı. Haberlerde görünce salgın gerçek gibi gelmiyordu fakat beni buldu. Gözyaşlarıma hâkim olamadım ve uzun zaman sonra ağladım. Günlük telaşlarımın sıkıntılarımdan ne kadar değerli olduğunu anladım. Yaşamak ne güzel şeydi, bunun farkına vardım. Bir süre sonra kendimi toparladım. Aileme ve sana güçlü olduğumu göstermem gerekiyordu. Mücadele şimdi başlamıştı.

Bugün hastalığının yedinci günü... Kronik hastalığım olduğu için günler acımı arttırarak geçiyor ve ben sana bu mektubu bir daha seni görememe düşüncesiyle yazıyorum. Odamı havalandırıyorum. Sebze ve meyve ağırlıklı besleniyorum. Kaynamış suya lavanta ve okaliptüs katıp soluyorum ve ilaçlarımı içiyorum. Düzelir gibi de oluyorum ancak umudumu kestiğim de oluyor.

Umarım kavuşuruz tekrar sohbet eder güler ve yürürüz isimlerini bilmediğimiz sokaklarda. Bilseydim son bakışımda sana bir daha unutamayacağım şekilde yüz hatlarını kazardım aklıma ve bırakmazdım elini asla.

Bu hastalık bitecek ve geleceğim yanına, biraz geç olsa da.

# K İ L - T A B - L E T -



43. sayımız için bin sözcüğü aşmayan öykülerinizi bekliyoruz.

kiltabletoyku@gmail.com  
kiltabletoyku.com  
facebook.com/kiltablet  
twitter.com/kiltabletoyku  
instagram.com/kiltabletoyku

*3 kuruş*